

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

13 листопада 2018 р.

Київ

№ 621-р

Про порушення законодавства
про захист економічної конкуренції
та накладення штрафу

ДП «Артемсіль» із січня 2015 року по березень 2017 року (включно) займало монопольне (домінуюче) становище на ринках первинної реалізації солі для промислової переробки та солі кухонної.

Протягом 2015 – 2016 років ДП «Артемсіль» застосовувало різні ціни для покупців за договорами купівлі-продажу і дилерів за дилерськими контрактами при тому, що частина дилерів систематично не виконувала дилерських зобов'язань і фактично виконувала обсяг обов'язків, рівнозначний з покупцями за договорами купівлі-продажу, але тим не менше отримувала п'ятивідсоткову знижку.

Також ДП «Артемсіль» створювало для покупців перешкоди доступу на ринки первинної реалізації солі для промислової переробки та солі кухонної.

За результатами розгляду справи № 126-26.13/146-16 встановлено, що протягом 2015 – 2016 років ДП «Артемсіль» зловживало монопольним (домінуючим) становищем на ринках первинної реалізації солі для промислової переробки та солі кухонної шляхом

застосування різних цін до рівнозначних угод із суб'єктами господарювання без об'єктивно виправданих на те причин (пункт 2 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції»), а також

створення перешкод доступу на ринок покупців (пункт 7 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).

На ДП «Артемсіль» накладено штраф у розмірі 13 373 052 (тринадцять мільйонів триста сімдесят три тисячі п'ятдесят дві) гривні.

Антимонопольний комітет України, розглянувши матеріали справи № 126-26.13/146-16 про порушення ДП «Артемсіль» законодавства про захист економічної конкуренції та Подання відділу ринків агропромислового комплексу Департаменту досліджень і розслідувань ринків виробничої сфери, фармацевтики та ритейлу від 18.07.2018 № 126-26.13/146-16/253-зв (далі – Подання),

ВСТАНОВИВ:

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Розпорядженням державного уповноваженого Антимонопольного комітету України від 05 вересня 2016 року № 03/242-р за результатами розгляду заяви колективного підприємства воїнів-інтернаціоналістів «Пам'ять» (далі – КПВІ «Пам'ять»),

Підприємство) (ідентифікаційний код юридичної особи 31875052)¹, яке зареєстроване за адресою: 84545, м. Соледар, Донецька обл., вул. 60 років Жовтня, 24, розпочато розгляд справи № 126-26.13/146-16 за ознаками вчинення ДП «Артемсіль» порушень законодавства про захист економічної конкуренції, передбачених пунктами 2 і 7 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (далі – Закон), у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринках первинної реалізації солі для промислої переробки і солі кухонної.

- (2) Державним уповноваженим направлено ДП «Артемсіль» вимогу про надання інформації від 13.05.2016 № 126-29/03-4928.
- (3) Листом від 18.07.2018 № 126-29/03-8872 ДП «Артемсіль» направлено подання про попередні висновки у справі № 126-26.13/146-16/253-зв.
- (4) Листом від 06.08.2018 № 8-01/9243 ДП «Артемсіль» надало Комітету заперечення щодо висновків у справі № 126-26.13/146-16 та доповнення до них листом від 17.10.2018 № 27/11-01-60 (подані на засіданні Комітету 18.10.2018).

2. ВІДПОВІДАЧ

- (5) ДП «Артемсіль» (ідентифікаційний код юридичної особи 00379790), яке зареєстроване за адресою: 84545, м. Соледар, Донецька обл., вул. Чкалова, 1а.

3. ВИЗНАЧЕННЯ МОНОПОЛЬНОГО (ДОМІНУЮЧОГО) СТАНОВИЩА

3.1. Об'єкт аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища

- (6) Відповідно до пункту 3.1 Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 1 квітня 2002 року за № 317/6605 (далі – Методика), об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.
- (7) Суб'єктом господарювання, який є об'єктом аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища, є ДП «Артемсіль», яке здійснює господарську діяльність з видобутку з надр землі шахтним методом кам'яної солі, її переробки, пакування та реалізації.
- (8) ДП «Артемсіль» у 2015-2016 роках видобувало кам'яну сіль на підставі спеціальних дозволів на користування надрами Артемівського родовища кам'яної солі, виданих Державною службою геології та надр України (далі – Держгеонадра) 07.05.1997 за реєстраційними номерами 863-867² на 20 років (до 07.05.2017).
- (9) ДП «Артемсіль» реалізує сіль для промислової переробки та сіль кухонну як за дилерськими контрактами, так і за договорами купівлі-продажу.

¹ Заява КПВІ «Пам'ять» про порушення законодавства про захист економічної конкуренції від 12.04.2016 б/н, надіслана листом Національного агентства України з питань Державної служби від 25.04.2016 № 2118/20-16 (зареєстрована в Комітеті 26.04.2016 за № 6-01/3895) та від 31.05.2016 б/н (зареєстрована в Комітеті 06.06.2016 за № 8-01/98-АМ).

² Лист Державної служби геології та надр України від 05.11.2018 № 22143/03/10-18, зареєстрований у Комітеті 08.11.2018 за № 7-03/13504.

3.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище

- (10) Відповідності до Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарів (товарних груп), які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

3.2.1. Споживання

- (11) Відповідно до чинних державних стандартів, в Україні використовується два види солі – сіль кухонна (ДСТУ 3583:2015) і сіль для промислової переробки (ДСТУ 4246:2003).
- (12) До 01.07.2017 вимоги до стандартизації солі кухонної встановлювались ДСТУ 3583-97 «Сіль кухонна. Загальні технічні умови» (Міждержавний стандарт ГОСТ 13830-97 «Соль поваренная пищевая», далі – ДСТУ 3583-97)³.
- (13) Відповідно до ДСТУ 3583-97 сіль кухонна є продуктом, що може вживатися в їжу, і, на відміну від солі для промислової переробки, являє собою хлористий натрій і є кристалічним сипким продуктом білого кольору без запаху, в якому не допускається присутність сторонніх домішок, що не пов'язані з методом добування солі, із солоним смаком без присмаку.
- (14) Вимоги до якості продукції, що забезпечують її безпеку для здоров'я населення, викладені в пунктах 4.2.3, 4.2.4, 4.2.7 ДСТУ 3583-97.
- (15) Відповідно до ДСТУ 4246:2003 «Сіль для промислової переробки» сіль являє собою хлористий натрій, до складу якого входить галіт, домішки хлоридів і сульфатів кальцію, магнію, калію.
- (16) Виходячи з наявності в солі для промислової переробки домішок, які не дозволені ДСТУ 3583-97 і можуть бути небезпечними для здоров'я людини, зазначений вид солі не може вживатися в їжу.
- (17) Тобто, за своїм призначенням та споживчими характеристиками сіль для промислової переробки не є подібною до солі кухонної.
- (18) Отже, сіль кухонна та сіль для промислової переробки не є взаємозамінними, тобто є різними товарами, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище.

3.2.2. Реалізація та ціни

- (19) Сіль для промислової переробки реалізується навалом, у соляних блоках (для хімічних підприємств) та в таблетованому вигляді (для потреб хімводоочищення).
- (20) Сіль кухонна кам'яна реалізується у брикетах (для худоби), в мішках по 50 кг, 25 кг, 15 кг для підприємств харчової промисловості і кінцевих споживачів, у паперовій упаковці та в поліетиленовій плівці в асортименті вагою від 1 кг і менше.
- (21) Отже, умови реалізації солі для промислової переробки і солі кухонної є різними, в той час як умови реалізації різних видів солі кухонної є подібними.

³ ДСТУ 3583-97 скасовано на підставі наказу Державного підприємства «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості» від 28.09.2015 № 118.

- (22) Ціни на сіль без пакування для промислової переробки і сіль кухонну в мішках по 50 кг відрізняються більш ніж удвічі.

3.3. Товарні межі ринку

- (23) Сіль для промислової переробки і сіль кухонна мають ознаки різних, невзаємозамінних товарів за показниками взаємозамінності, а саме:
- неподібність призначення: сіль для промислової переробки використовується в промисловості, а сіль кухонна – при виготовленні харчових продуктів;
 - відмінність споживчих властивостей: сіль для промислової переробки відрізняється від солі кухонної наявністю хімічних домішок (галіт, домішки хлоридів і сульфатів кальцію, магнію, калію);
 - наявність різних груп споживачів товару: основними споживачами солі для промислової переробки є підприємства металургійної, нафтогазової, енергетичної, хімічної, целюлозно-паперової, текстильної промисловості, а також підприємства житлово-комунального господарства та дорожно-експлуатаційні служби⁴, а солі кухонної – безпосередньо домогосподарства, які купують її переважно у роздрібних торгових мережах, та підприємства харчової промисловості;
 - суттєва різниця в цінах: сіль для промислової переробки (насіпом) коштує у середньому 600 грн/тонну, в той час як сіль харчова у мішках – 1800 грн/тонну, а сіль харчова в паперових пакетах – більше 3000 грн/тонну⁵;
 - невзаємозамінність товарів з точки зору їх виробництва, тобто здатності виробників запропонувати нові товари на заміну наявних.
- (24) Виходячи з наведеного вище, сіль для промислової переробки і сіль кухонна є різними товарами: товаром 1 відповідно до Методики є сіль для промислової переробки (далі – Товар 1), а товаром 2 є сіль кухонна (далі – Товар 2).
- (25) У результаті проведеного аналізу з'ясовано, що на стадії руху товару від ДП «Артемсіль» його пропозиція зустрічається з попитом дилерів та інших покупців, які здійснюють оптову закупівлю Товару 1 і Товару 2 на підставі укладених дилерських контрактів і договорів купівлі-продажу по всій території України.
- (26) Отже, за таких обставин товарними межами ринків Товару 1 і Товару 2 є їх первинна реалізація виробниками або імпортерами.

3.4. Географічні межі ринку

- (27) Територіальними (географічними) межами ринків Товару 1 і Товару 2 є територія держави, оскільки:
- фізичні і технічні характеристики солі роблять можливим і доцільним її придбання та реалізацію у межах загальнодержавного ринку України;
 - оптово-відпускні ціни для покупців з різних регіонів України є однаковими або відрізняються несуттєво;
 - якість і споживчі властивості при транспортуванні в межах України не змінюються;
 - не існує бар'єрів для транспортування в межах України;

⁴ Згідно з інформацією, розміщеною на офіційному веб-сайті ДП «Артемсіль» за посиланням <http://www.artyomsalt.com/ru/produktsiya/sol-dlya-promyshlennoj-pererabotki>.

⁵ Згідно з інформацією, розміщеною на офіційному веб-сайті ЧП «С.О.Л.О.» (дилера ДП «Артемсіль») за посиланням https://solo-odessa.com.ua/product_list.

– покупці не розподіляються за місцем їх розташування в межах України.

- (28) Виходячи з наведеного територіальними межами ринків Товару 1 (сіль для промислової переробки) і Товару 2 (сіль кухонна) є територія України, що підтверджується також значеннями ступеня відкритості ринку.

3.4.1. *Визначення обсягу ринку Товару 1*

- (29) За інформацією, отриманою Комітетом від Державної служби статистики України та Державної фіскальної служби України, обсяги виробництва солі для промислової переробки в Україні за період з 2015 року по березень 2017 року (включно) становили 4 378,4 тис. тонн.⁶
- (30) Загальний максимально можливий обсяг первинної реалізації (продаж товару виробниками або імпортерами) солі для промислової переробки за період з 2015 року по березень 2017 року (включно)⁷ наводиться нижче в таблиці:

Період	Обсяг виробництва в Україні, тис. т	Обсяг експорту з України, тис. т	Обсяг імпорту в Україну, тис. т	Загальний максимально можливий обсяг реалізації в Україні, тис. т
2015 рік	2136,43	1376,12	32,54	792,85
2016 рік	1778,49	958,79	29,82	849,51
3 міс. 2017 року	463,48	133,46	5,92	335,94
Всього	4 378,40	2 468,37	68,28	1978,31

- (31) Розрахований максимально можливий обсяг реалізації в Україні, за даними Державної служби статистики України та Державної фіскальної служби України, включає в себе обсяги виробництва сольового розчину (бішофіту), солі осідної нехарчової і солі таблетованої для хімічної очистки води, які не підпадають під визначення ДСТУ 4246:2003 «Сіль для промислової переробки»⁸.
- (32) Виходячи з наведеного вище, обсяг ринку Товару 1 за період 2015 – березень 2017 року становив 1 129,45 тис. тонн (4378,40 (виробництво) – 2 468,37 (експорт) + 68,28 (імпорт) – 840,59 (бішофіт) – 7,15 (осідна нехарчова) – 1,12 (таблетована для хімічної очистки води)).
- (33) Коректність визначення територіальних (географічних) меж товарного ринку може бути перевірена дослідженням відкритості ринку щодо міжнародної торгівлі, за формулою:

⁶ Лист Державної служби статистики України від 05.05.2017 № 15.1-11/62-17, зареєстрований у Комітеті 10.05.2017 за № 7-01/4326, та лист Державної фіскальної служби України від 01.08.2017 № 13089/5/99-99-07-03-01-16, зареєстрований у Комітеті 02.08.2017 за № 11-01/7617.

⁷ Листи Державної служби статистики України та Державної фіскальної служби України, вказані у виносі 5.

⁸ Листи Державної служби статистики України та Державної фіскальної служби України, вказані у виносі 5.

$$\text{Ступінь відкритості ринку} = \frac{\text{Обсяг імпорту в Україну}}{\text{Загальний обсяг ринку України}} \times 100\%$$

- (34) Відповідно до Методики, для загальнодержавного ринку, якщо ступінь відкритості цього ринку становить менше 40 відсотків, його територіальними (географічними) межами є територія всієї держави.
- (35) Комітет здійснив розрахунок ступеня відкритості ринку первинної реалізації (продаж товару виробниками або імпортерами) солі для промислової переробки за період з 2015 року по березень 2017 року (включно) за даними Державної служби статистики України та Державної фіскальної служби України⁹, результати якого наводяться нижче в таблиці:

Період	Обсяг імпорту в Україну, тис. т	Загальний обсяг реалізації в Україні, тис. т	Ступінь відкритості ринку, %
2015 рік	32,54	792,85	4,10 %
2016 рік	29,82	849,51	3,51 %
3 міс. 2017 року	5,92	335,94	1,76 %

- (36) Відповідно до Методики, якщо ступінь відкритості ринку становить менше 40 відсотків, територіальними (географічними) межами ринку є територія держави.
- (37) Показник ступеня відкритості ринку первинної реалізації (продаж товару виробниками або імпортерами) солі для промислової переробки, який за період з 2015 року по березень 2017 року (включно) становив від 1,76 до 4,10 відсотка, підтверджує, що територіальними (географічними) межами ринку є територія держави.
- (38) Отже, територіальними (географічними) межами ринку первинної реалізації (продаж товару виробниками або імпортерами) солі для промислової переробки є межі загальнодержавного ринку України.

3.4.2. *Визначення обсягу ринку Товару 2*

- (39) Інформацію щодо загального обсягу первинної реалізації (продаж товару виробниками або імпортерами) солі кухонної за період з 2015 року по березень 2017 року (включно) на ринку України, надану Комітету Державною службою статистики України та Державною фіскальною службою України¹⁰, наведено нижче в таблиці:

⁹ Лист Державної служби статистики України від 05.05.2017 № 15.1-11/62-17, зареєстрований у Комітеті 10.05.2017 за № 7-01/4326, та лист Державної фіскальної служби України від 01.08.2017 № 13089/5/99-99-07-03-01-16, зареєстрований у Комітеті 02.08.2017 за № 11-01/7617.

¹⁰ Листи Державної служби статистики України та Державної фіскальної служби України вказані у виносці 8.

Період	Обсяг виробництва в Україні, тис. т	Обсяг експорту з України, тис. т	Обсяг імпорту в Україну, тис. т	Загальний обсяг реалізації в Україні, тис. т
2015 рік	572,57	192,81	17,28	397,04
2016 рік	585,08	221,00	16,73	380,81
3 міс. 2017 року	125,49	33,75	5,58	97,32
Всього	1283,14	447,56	39,59	875,17

- (40) Виходячи з наведеного вище обсяг ринку Товару 2 за період 2015 – березень 2017 року становив 875,17 тис. тонн (виробництво (1283,14) – експорт (447,56) + імпорт (39,59).
- (41) Комітет здійснив розрахунок ступеня відкритості ринку первинної реалізації (продаж товару виробниками або імпортерами) солі кухонної за період з 2015 року по березень 2017 року (включно) за даними Державної служби статистики України та Державної фіскальної служби України¹¹, результати якого наводяться нижче в таблиці:

Період	Обсяг імпорту в Україну, тис. т	Загальний обсяг реалізації в Україні, тис. т	Ступінь відкритості ринку, %
2015 рік	17,28	397,04	4,4 %
2016 рік	16,73	380,81	4,4 %
3 міс. 2017 року	5,58	97,32	5,7 %

- (42) Відповідно до Методики, якщо ступінь відкритості ринку становить менше 40 відсотків – територіальними (географічними) межами ринку є територія держави.
- (43) Показник ступеня відкритості ринку первинної реалізації (продаж товару виробниками або імпортерами) солі кухонної, який за період з 2015 року по березень 2017 року (включно) становив від 4,4 до 5,7 відсотка, підтверджує, що територіальними (географічними) межами ринку є територія держави.
- (44) Отже, територіальними (географічними) межами ринку первинної реалізації (продаж товару виробниками або імпортерами) солі кухонної є територія України.

3.5. Часові межі ринку

- (45) Відповідно до наявної в Комітеті інформації, існуюча структура ринків первинної реалізації солі для промислової переробки і солі кухонної за період із січня 2015 року по березень 2017 року (включно) була сталою, що підтверджується, зокрема, кількістю виробників Товару 1 і Товару 2 протягом зазначеного періоду часу.

¹¹ Лист Державної служби статистики України від 05.05.2017 № 15.1-11/62-17, зареєстрований у Комітеті 10.05.2017 за № 7-01/4326, та лист Державної фіскальної служби України від 01.08.2017 № 13089/5/99-99-07-03-01-16, зареєстрований у Комітеті 02.08.2017 за № 11-01/7617.

- (46) Отже, часові межі ринків Товару 1 і Товару 2 визначаються як проміжок часу із січня 2015 року по березень 2017 року (включно).

3.6. Бар'єри для вступу на ринок

- (47) Відповідно до Методики бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару.
- (48) Бар'єрами для вступу нових підприємств на ринки Товару 1 і Товару 2 є обмеження, пов'язані з високою насиченістю ринків зазначеними товарами і з їх ціновою доступністю, адміністративні обмеження, що стосуються доступу до сировини (придбання дозволу на розробку наявних родовищ корисних копалин та/або використання морської акваторії), та економічні обмеження, тобто значні ресурси, необхідні для організації промислового виробництва солі, що пов'язані з початковими капітальними інвестиціями у промислове виробництво солі.
- (49) Відповідно до інформації, оприлюдненої в мережі Інтернет, всього в Україні нараховується два великих (за обсягами) соляних родовища: Артемівське родовище кам'яної солі (у Слов'янському, Артемівському і Бахмутському районах Донецької області) і Передкарпатський соленосний басейн (група родовищ кам'яної і калійної солей на південному заході України, у межах Львівської, Івано-Франківської і Чернівецької областей)¹².
- (50) Відповідно до пункту 2 Порядку надання спеціальних дозволів на користування надрами, що затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 30.05.2011 № 615 (далі – Порядок), дозволи надаються Державною службою геології та надр України переможцям аукціонів з їх продажу та без проведення аукціонів у випадках, передбачених пунктом 8 Порядку.
- (51) Відповідно до пункту 4 Порядку, дозвіл на видобування корисних копалин (промислому розробку їх родовищ) надається після проведення експертизи та оцінки розвіданих запасів корисних копалин в установленому порядку чи апробації прогнозних (перспективних) ресурсів корисних копалин Державною комісією України по запасах корисних копалин (далі – ДКЗ) за умови подальшого затвердження таких запасів.
- (52) Відповідно до пункту 8 Порядку без проведення аукціону дозвіл надається у разі, зокрема, видобування корисних копалин, якщо заявник за власні кошти здійснив геологічне вивчення ділянки надр та підрахунок запасів корисних копалин, який затверджено ДКЗ, та подав документи на отримання спеціального дозволу не пізніше ніж протягом трьох років після затвердження запасів.
- (53) За надання спеціального дозволу на користування надрами без проведення аукціону справляється збір у розмірі, який розраховується відповідно до Методики визначення початкової ціни продажу на аукціоні спеціального дозволу на користування надрами, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 15.10.2004 № 1374 (пункт 13 Порядку).

¹² За даними інтернет-ресурсу «www.ukraine-is.com» за посиланням <https://www.ukraine-is.com/uk/de-v-ukra%D1%97ni-vidobuvayut-sil-ta-yak-%D1%97%D1%97-vikoristovuyut/>.

- (54) Дозвіл на видобування корисних копалин надається на строк, визначений заявником, але не більше ніж на 20 років. Розрахунок початкової ціни дозволу може здійснюватися виходячи з потенційних 20 років видобування, тому складає значний розмір інвестицій.
- (55) За продовження строку дії дозволу на користування надрами (крім нафти та газу) справляється збір, розрахований відповідно до додатка 2 до Порядку.
- (56) За інформацією, наданою Держгеонадрами¹³, протягом останніх п'яти років не виставлялись на аукціони спеціальні дозволи на користування надрами з метою видобування кам'яної солі.
- (57) Разом з тим у цьому ж листі Держгеонадра повідомило що «у 2017 році ділянки, якими користувалось ДП «Артемсіль» були об'єднані в одне родовище і відповідно до наказів Держгеонадр від 12.12.2017 № 546, від 12.12.2017 № 545, від 12.12.2017 № 547 було прийняте рішення переоформити, внести зміни та продовжити ДП «Артемсіль» строк дії спеціального дозволу на користування надрами від 07.05.1997 № 867 з метою видобування кам'яної солі Артемівського родовища, що знаходиться у Бахмутському районі Донецької області згідно з пунктами 25, 16, 17 Порядку. Згідно з пунктом 14 Порядку, за продовження строку дії зазначеного дозволу на користування надрами, підприємство сплатило збір у розмірі 36 684,31 тис.грн.».
- (58) Строк дії вказаного вище спеціального дозволу на користування надрами продовжено на 20 років (до 07.05.2037).
- (59) Отже, виходячи з того, що:
- дозвіл на видобування корисних копалин (промислому розробку їх родовищ) надається після проведення експертизи та оцінки розвіданих запасів корисних копалин;
 - на видобування корисних копалин (сіль кам'яна) може тривалий час не оголошуватися аукціон внаслідок, зокрема, обмеженої кількості родовищ та/або відсутності геологічного вивчення ділянки надр, підрахунку запасів корисних копалин, проведення її експертизи та оцінки;
 - без аукціону отримується дозвіл на видобування корисних копалин, якщо заявник за власні кошти здійснив геологічне вивчення ділянки надр та підрахунок запасів корисних копалин, який затверджено ДКЗ;
 - розмір плати за дозвіл та продовження строку його дії складає значний розмір інвестицій;
- найсуттєвішим із зазначених вище бар'єрів вступу на ринок є адміністративний бар'єр у вигляді придбання дозволу на розробку наявних родовищ кам'яної солі та/або використання морської акваторії.

3.7. Конкурентне середовище та ринкові частки ДП «Артемсіль»

- (60) Відповідно до Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості; які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.

¹³ Лист Державної служби геології та надр України від 05.11.2018 № 22143/03/10-18, зареєстрований у Комітеті 08.11.2018 за № 7-03/13504.

- (61) За інформацією Державної служби статистики України¹⁴, протягом періоду часу із січня 2015 року по березень 2017 року (включно) видобуток (виробництво) солі (включаючи сіль денатуровану) і хлориду натрію чистого, розчинених або нерозчинених у воді, крім ДП «Артемсіль», здійснювали ще шість суб'єктів господарювання: ПП «Славнефтехим», ТОВ «Руссолю-Україна», ТОВ «Чумак ЛТД», ДП «Солевиварювальний дрогобицький завод», ТОВ «Фірма «Мінерал», ДП «Геройське дослідно-промислове підприємство».
- (62) Водночас, із наданих виробниками солі відповідей випливає, що жодне із зазначених вище підприємств не може рівнятися з ДП «Артемсіль» ні за обсягами виробництва, ні за асортиментом продукції.

3.7.1. Конкурентне середовище та частки суб'єктів господарювання на ринку Товару 1

- (63) За повідомленням ТОВ «Фірма «Мінерал», вона займається видобутком і переробкою природного мінералу – бішофіту, а вироблений товар має вигляд розчину бішофіту. Обсяг видобутку бішофіту за період 2015 року – березень 2017 року становив 840,59 тис. тонн¹⁵. Зазначений обсяг вираховано з обсягу ринку Товару 1, оскільки він не підпадає під визначення солі для промислової переробки.
- (64) Також ТОВ «Фірма «Мінерал» повідомило, що «не здійснює експорт розчину природного бішофіт»¹⁶.
- (65) ТОВ «Чумак ЛТД» повідомило, що воно є виробником солі таблетованої «Екстра», яка призначена виключно для хімічної очистки води. Для виробництва власної продукції підприємство використовує сировину – сіль «Екстра» без антизлежувача, що закуплена в інших суб'єктів господарювання – ПП «Асоль 2008» (імпортер), ПП «Фірма Каре» (імпортер) і ТОВ «ВФС-Захід» (імпортер)¹⁷. Обсяги виробленої солі таблетованої «Екстра» (1 121,38 тонни), яка має вузькоспеціалізовану промислову спрямованість (для хімічної очистки води), відняті від обсягу ринку Товару 1. У своєму листі ТОВ «Чумак ЛТД» повідомило, що протягом періоду часу із січня 2015 року по травень 2017 року сіль таблетована на експорт не реалізовувалась¹⁸.
- (66) ДП «Геройське дослідно-промислове підприємство» займається вирощуванням солі морської осідної нехарчової згідно з ТУ У 08.9-00383604-001:2016 «Сіль морська осідна нехарчова. Технічні умови». Обсяг видобутку ДП «Геройське дослідно-промислове підприємство» солі морської осідної нехарчової за період 2015 року – березень 2017 року становив 7 151,63 тонни. Враховуючи, що цей товар виготовляється відповідно до ТУ У 08.9-00383604-001:2016 «Сіль морська осідна нехарчова. Технічні умови», він не підпадає під визначення Товару 1 згідно з ДСТУ 4246:2003. Зазначений обсяг вираховано з обсягу ринку Товару 1, оскільки він не підпадає під визначення солі для промислової переробки в межах цього розслідування. У відповідь на вимогу Антимонопольного комітету України ДП «Геройське дослідно-промислове підприємство» зазначило, що «реалізація солі на експорт та імпорт відсутня»¹⁹.

¹⁴ Лист Державної служби статистики України від 09.06.2016 № 15.1-11/96-16, зареєстрований у Комітеті 14.06.2016 за № 7-126/5482.

¹⁵ Лист ТОВ «Фірма «Мінерал» від 10.05.2017 № 83, зареєстрований у Комітеті 13.05.2017 за № 8-01/4515.

¹⁶ Лист ТОВ «Фірма «Мінерал» від 22.08.2017 № 138, зареєстрований у Комітеті 29.08.2017 за № 8-126/8371.

¹⁷ Лист ТОВ «Чумак ЛТД» від 04.05.2017 № 59, зареєстрований у Комітеті 11.05.2017 за № 8-126/4377.

¹⁸ Лист ТОВ «Чумак ЛТД» від 23.08.2017 № 66, зареєстрований у Комітеті 09.09.2017 за № 8-126/8591.

¹⁹ Листи ДП «Геройське дослідно-промислове підприємство» від 03.05.2017 № 50, вх. від 11.05.2017 № 8-126/4378; від 13.09.2017 № 111, вх. від 25.09.2017 № 8-01/9362;

- (67) Отже, ДП «Геройське дослідно-промислове підприємство», ТОВ «Фірма «Мінерал» і ТОВ «Чумак ЛТД» не можуть вважатися конкурентами ДП «Артемсіль» на ринку Товару 1, оскільки продукція, яку виробляють ці підприємства, не відповідає вимогам ДСТУ 4246:2003 (сіль для промислової переробки).
- (68) Частка імпортерів на ринку Товару 1 в Україні за період із січня 2015 року по березень 2017 року (включно) становила:

$$\text{Частка імпортерів:} = \frac{68,28 \text{ тис. тонн}}{1\,129,45 \text{ тис. тонн}} \times 100\% = 6,05\%$$

- (69) Частка ДП «Артемсіль» в Україні за період із січня 2015 року по березень 2017 року (включно) на ринку Товару 1 становила:

$$\text{Частка ДП «Артемсіль»} = \frac{943,25 \text{ тис. тонн}}{1\,129,45 \text{ тис. тонн}} \times 100\% = 83,51\%$$

3.7.2. Конкурентне середовище та частки суб'єктів господарювання на ринку Товару 2

- (70) За інформацією, отриманою від ДП «Солевиварювальний дрогобицький завод», він виробляє виключно сіль кухонну виварну йодовану²⁰. Обсяги виробництва солі виварної йодованої ДП «Солевиварювальний дрогобицький завод» за період з 2015 року по березень 2017 року (включно) становили 250,5 тонни, що є меншими за 0,03 відсотка за обсяг ринку Товару 2.

²⁰ Листи ДП «Солевиварювальний Дрогобицький завод»: від 05.05.2017 № 50, зареєстрований у Комітеті 18.05.2017 за № 8-126/4713 та від 13.06.2017 № 67, зареєстрований у Комітеті 19.06.2017 за № 8-126/5924.

$$\begin{array}{l} \text{Частка ДП} \\ \text{«Солевиварювальний} \\ \text{дрогобицький завод»} \end{array} = \frac{0,250 \text{ тис. тонн}}{875,17 \text{ тис. тонн}} \times 100\% = 0,03\%$$

- (71) ТОВ «РуссоЛЬ-Україна» повідомило про виробництво виключно солі кухонної «Екстра», яке здійснюється на підставі виданого Державною службою геології та надр України спеціального дозволу № 3646 від 31.12.2004 на користування надрами (вид корисних копалин – сіль кам'яна) шляхом «вилуговування з кам'яної солі соляних розчинів для випарювання солі повареної харчової виварювальної»²¹.
- (72) Обсяг виробництва ТОВ «РуссоЛЬ-Україна» солі кухонної «Екстра» за період 2015 – березень 2017 року становив 177 253,34 тонни. Обсяг реалізації ТОВ «РуссоЛЬ-Україна» солі кухонної «Екстра» на внутрішньому ринку України за вказаний період становив 143 103,71 тонни.
- (73) Отже, серед потенційних конкурентів ДП «Артемсіль» ТОВ «РуссоЛЬ-Україна» є найбільшим суб'єктом господарювання, частка якого на ринку Товару 2 за обсягами реалізації на внутрішньому ринку України становила:

$$\begin{array}{l} \text{Частка ТОВ «РуссоЛЬ-} \\ \text{Україна»} \end{array} = \frac{143,10 \text{ тис. тонн}}{875,17 \text{ тис. тонн}} \times 100\% = 16,35\%$$

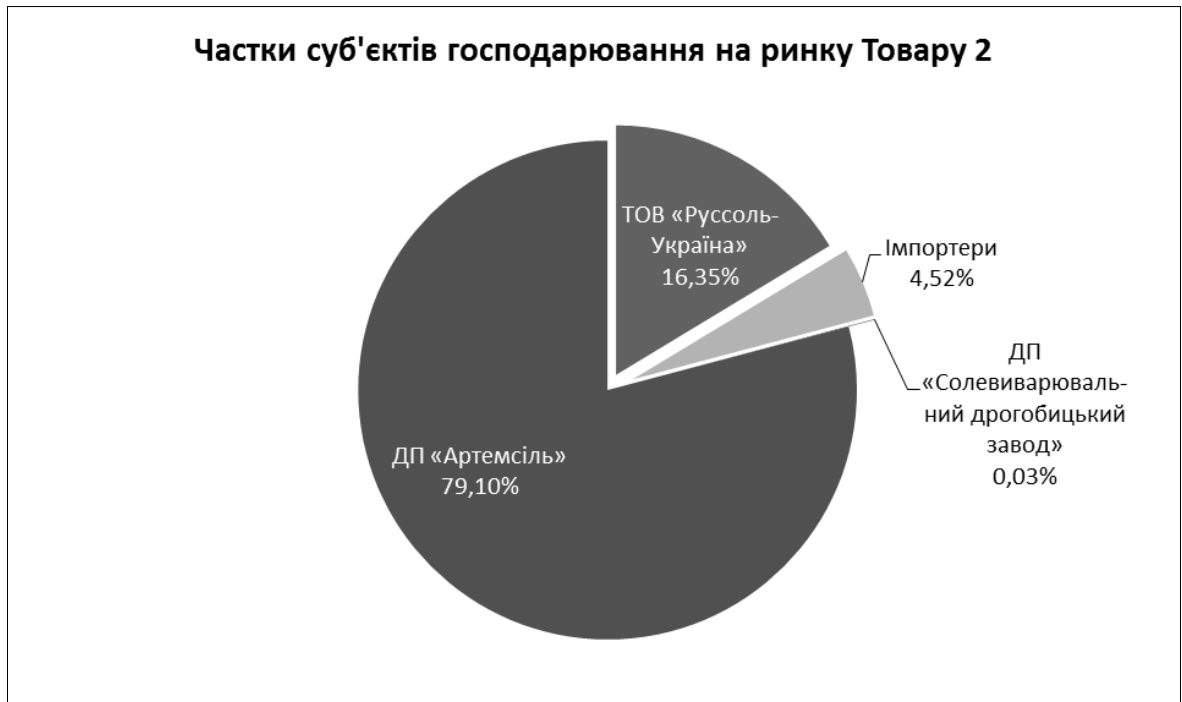
- (74) Отже, з переліку інших виробників потенційними конкурентами ДП «Артемсіль» на ринку Товару 2 можна вважати: ТОВ «РуссоЛЬ-Україна» і ДП «Солевиварювальний дроґобицький завод».
- (75) Частка імпортерів на ринку Товару 2 в Україні за період з 2015 року по березень 2017 року (включно) становила:

$$\begin{array}{l} \text{Частка імпортерів:} \end{array} = \frac{39,59 \text{ тис. тонн}}{875,17 \text{ тис. тонн}} \times 100\% = 4,52\%$$

- (76) Частка ДП «Артемсіль» на ринку Товару 2 в Україні за період з 2015 року по березень 2017 року (включно) становила:

$$\begin{array}{l} \text{Частка ДП} \\ \text{«Артемсіль»} \end{array} = \frac{692,23 \text{ тис. тонн}}{875,17 \text{ тис. тонн}} \times 100\% = 79,1\%$$

²¹ Лист ТОВ «РУССОЛЬ-Україна» від 28.04.2017 № 197, зареєстрований в Комітеті 11.05.2017 за № 8-126/4380.

- (77) Зважаючи на те, що сукупні частки ДП «Артемсіль» та його потенційних конкурентів на ринках Товару 1 та Товару 2 становлять 89,56 відсотка (на ринку Товару 1) та 100 відсотків (на ринку Товару 2), відповідно сукупна частка всіх інших продавців, які здійснюють первинну реалізацію Товару 1, не може перевищувати 10,44 відсотка, а тому обсяги продажу товарів ПП «Славнефтехим» не можуть вважатися значущими та суттєво впливати на конкурентне середовище відповідних ринків.
- (78) Отже, за підсумками січня 2015 – березня 2017 років частки ДП «Артемсіль» на ринках первинної реалізації солі для промислової переробки та солі кухонної становили 83,51 та 79,1 відсотка відповідно.
- (79) При визначенні частки суб'єкта на ринку враховано, що обсяги виробництва Товару 1 і Товару 2, з урахуванням обсягів імпорту й експорту, є максимально можливим обсягом товару, що міг бути реалізований на внутрішньому ринку України.

3.8. Ринкова влада та монопольне (домінуюче) становище ДП «Артемсіль»

- (80) Ринкова влада ДП «Артемсіль» впливає з наявності у нього прямого доступу до корисних копалин (родовища кам'яної солі) і полягає в:
- можливості на власний розсуд визначати умови подальшого обороту товару на нижньосуміжному ринку оптової торгівлі;
 - можливості на власний розсуд визначати умови поставки солі своїм покупцям (дилерам, оптовим торговцям), у тому числі відмовляти в укладанні договорів купівлі-продажу;
 - можливості на власний розсуд встановлювати розмір знижки до оптово-відпускної ціни дилерам й іншим оптовим торговцям.
- (81) Відповідно до частини другої статті 12 Закону монопольним (домінуючим) вважається становище суб'єкта господарювання, частка якого на ринку товару перевищує 35 відсотків, якщо він не доведе, що зазнає значної конкуренції.

- (82) За період із січня 2015 по березень 2017 року частки ДП «Артемсіль» на ринках первинної реалізації солі для промислової переробки та солі кухонної становили 83,52 відсотка та 79,1 відсотка відповідно.
- (83) Також у Комітеті відсутні підстави вважати, що монопольне становище і частка ДП «Артемсіль» на зазначених ринках суттєво змінилися в період із березня 2017 року по теперішній час.
- (84) ДП «Артемсіль» не зазнає значної конкуренції, оскільки інші виробники та імпортери не можуть суттєво впливати на сферу обороту Товару 1 і Товару 2.
- (85) Отже, ДП «Артемсіль» із січня 2015 року по березень 2017 року (включно) займало монопольне (домінуюче) становище на загальнодержавних ринках первинної реалізації солі для промислової переробки та солі кухонної із частками понад 35 відсотків.

4. ЗЛОВЖИВАННЯ МОНОПОЛЬНИМ (ДОМІНУЮЧИМ) СТАНОВИЩЕМ НА РИНКУ

4.1. Застосування різних цін до рівнозначних угод із суб'єктами господарювання без об'єктивно виправданих на те причин

- (86) ДП «Артемсіль» здійснює реалізацію солі як безпосередньо покупцям на підставі договорів купівлі-продажу, так і через дилерську мережу на підставі дилерських контрактів.
- (87) Дилерські контракти і договори купівлі-продажу уклалися та укладаються ДП «Артемсіль» без розподілу на ринки Товару 1 і Товару 2.

4.1.1. Дилерські контракти та договори купівлі-продажу

- (88) Відповідно до наданої ДП «Артемсіль» інформації, укладання дилерських контрактів ДП «Артемсіль» здійснювало на підставі затвердженого на підприємстві «Положення про дилера на території України державного підприємства «Артемсіль» (далі – Положення)²²;
- (89) дилерські контракти ДП «Артемсіль» містили однакові для всіх дилерів умови;
- (90) відповідно до пункту 2.1 Положення дилер придбавав у ДП «Артемсіль» товар за дилерською ціною, тобто зі знижкою до оптово-відпускнуої ціни. Ціна реалізації ДП «Артемсіль» солі покупцям за дилерськими контрактами є на 5 відсотків нижчою, ніж ціна реалізації такого ж товару за договорами купівлі-продажу²³;
- (91) водночас, відповідно до розділу 1 Положення «Загальні вимоги», дилер ДП «Артемсіль» зобов'язаний:
- придбавати у підприємства щорічно не менше 15 тисяч тонн товару рівномірно по кварталах, але не менше 3 750 тонн щокварталу;
 - регулярно рекламувати товар, що виробляється підприємством, а також надавати підприємству допомогу у маркетингових дослідженнях;

²² Лист ДП «Артемсіль» від 29.05.2017 № 21/05-135, зареєстрований у Комітеті 31.05.2017 за № 8-126/5173ел/п.

²³ Лист ДП «Артемсіль» від 23.06.2016 № 27/11-01-29, зареєстрований у Комітеті 30.06.2016 за № 8-126/5973.

- щомісячно, до 15 числа місяця, наступного за звітним місяцем, надавати ДП «Артемсіль» звіти про комерційну діяльність, що включають інформацію, вказану в додатку 1 «Форма звіту дилера ДП «Артемсіль»;
 - організувати і підтримувати логістику, оренду складів та автотранспорту;
- крім того, обов'язковою вимогою до дилерів була наявність транспортно-логістичної інфраструктури (пункт 1.2 Положення): дилери повинні мати у власності або орендувати складські приміщення, придатні для зберігання і реалізації усього асортименту продукції ДП «Артемсіль»;
- (92) форма звіту дилера передбачає надання, зокрема, такої інформації:
- звіту про анкетування «Покупців» і «Споживачів»;
 - прогнозу зміни попиту на товар на наступний місяць;
 - інформації щодо реклами продукції підприємства в мас-медіа у звітному місяці із зазначенням видань і наданням зразків публікацій або їх копій;
 - пропозиції з розробки і виробництва нових видів продукції та вдосконалення наявних;
 - пропозиції щодо збільшення об'єму збуту.
- (93) Порівняльний аналіз умов укладених ДП «Артемсіль» договорів купівлі-продажу і дилерських контрактів свідчить, що дилерські контракти, на відміну від договорів купівлі-продажу, містять ряд додаткових зобов'язань, а саме щодо:
- збільшення обсягу продажів і розширення кола покупців, яким доставляється товар, не відмовляючись працювати з існуючими споживачами;
 - реалізації товару в обсягах, не менших за визначені Положенням;
 - проведення маркетингових досліджень з вивчення попиту;
 - здійснення активних дій з реалізації нових видів продукції;
 - організації подання під навантаження і підтримування в належному стані вагонів та/або автотранспорту.
- (94) Також асортимент солі, що визначається додатками до договорів купівлі-продажу і дилерських контрактів, для дилерів, як правило, є значно ширшим, ніж для покупців за договорами купівлі-продажу.
- (95) Порівняння основних умов дилерських контрактів та договорів купівлі-продажу відображено в таблиці:

Основні умови договору	Дилерський контракт ДП «Артемсіль»	Договір купівлі-продажу ДП «Артемсіль»
Знижка	5%	<i>Немає</i>
Обов'язок щодо гарантованого обсягу закупівлі	Не менше 15 000 т щорічно, не менше 3 750 т щоквартально (п. 1 Положення)	<i>Немає</i>
Транспортування	Подання під навантаження і підтримка транспорту в належному стані (п.п. 3.2, 3.7, 3.11, 3.13 Дилерського контракту)	<i>Відсутні дані</i>

Основні умови договору	Дилерський контракт ДП «Артемсіль»	Договір купівлі-продажу ДП «Артемсіль»
Логістика	Обов'язок з підтримання транспортно-логістичної мережі (п. 1.2 Положення)	<i>Немає</i>
Звітування для ДП «Артемсіль»	Щомісячний звіт про комерційну діяльність за встановленою формою	<i>Немає</i>
Обов'язок щодо просування товару	Рекламування продукції, проведення маркетингових досліджень з вивчення попиту на всі види продукції, зазначені у специфікації (п. 5.3, 5.7, 5.8, 5.9)	<i>Немає</i>
Обов'язок щодо розширення присутності	Збільшення обсягу продажів і розширення кола покупців, яким доставляється товар; активні дії з реалізації нових видів продукції	<i>Немає</i>
Асортимент товару	Широкий	<i>Звужений</i>

(96) Отже, на відміну від покупців за договорами купівлі-продажу, дилери ДП «Артемсіль» протягом періоду із січня 2015 року по березень 2017 року (включно) купували сіль за спеціальними дилерськими цінами, а саме з 5-відсотковою знижкою, одержання якої обумовлювалося виконанням дилерами додаткових обов'язків, зокрема, щодо: обсягів придбання та реалізації солі, закупівлі широкого асортименту солі, щодо рекламування (маркетингу) товару, звітування, наявності логістичної інфраструктури і транспорту для перевезення товару від ДП «Артемсіль» до покупця тощо.

4.1.2. Отримання дилерських знижок, незважаючи на систематичне невиконання обов'язків за дилерськими контрактами

(97) Проведеним розслідуванням у справі встановлено, що окремі дилери ДП «Артемсіль» протягом періоду із січня 2015 року по грудень 2016 року (включно) систематично не виконували дилерських зобов'язань, а саме:

- зобов'язань щодо обсягів придбання та реалізації солі, закупівлі широкого асортименту солі;
- зобов'язань щодо звітування;
- зобов'язань щодо рекламування (маркетингу) товару;
- зобов'язань щодо наявності логістичної інфраструктури і транспорту для перевезення товару від ДП «Артемсіль» до покупців,

але, незважаючи на це, протягом зазначеного періоду отримували від ДП «Артемсіль» дилерську п'ятивідсоткову знижку.

4.1.2.1. Невиконання зобов'язання щодо обсягів придбання та реалізації солі, закупівлі широкого асортименту солі

- (98) Результати аналізу наданої ДП «Артемсіль» інформації щодо асортименту та обсягів реалізації продукції дилерам протягом досліджуваного періоду свідчать про те, що:
- протягом 2015 року: 13 з 20 дилерів ДП «Артемсіль» (ТОВ «Пересвет Соль», ТОВ «ТД ПЛЮС», ТОВ «ТД Біарріц», ТОВ «Заря», ТОВ «СОЛТ КО», ТОВ «Аллея», ТОВ «АТМ Бакалія», ТОВ «Більда», ТОВ «Трітек груп», ТОВ ВКФ «Вінторгпром», ТОВ «ЮЗАВ», ТОВ «Соларус», ТОВ «Фірма ОВІС»),
- протягом 2016 року: 9 з 15 дилерів (ТОВ «Аллея», ТОВ «Більда», ТОВ «ПРОМОТРЕЙД ОПТ», ТОВ «Ліма-Соль», ТОВ «ТД Біарріц», ТОВ «УКРСІЛЬІНВЕСТ», ТОВ ВКФ «Вінторгпром», ТОВ «Фірма ОВІС», ТОВ «ЮЗАВ») ²⁴,
- не виконували зобов'язань за дилерськими контрактами щодо необхідних обсягів закупівлі солі (щорічних та щоквартальних) і забезпечення закупівлі широкого асортименту продукції ²⁵.
- (99) Серед дилерів ДП «Артемсіль», які протягом січня 2015 – грудня 2016 років не виконували умов дилерських контрактів у частині щорічних обсягів придбання продукції, найменший обсяг продукції протягом 2015 року було придбано ТОВ «Пересвет Соль» – 2 087,41 тонни, протягом 2016 року – ТОВ «ПРОМОТРЕЙД ОПТ» – 740,63 тонни.
- (100) При цьому ні ТОВ «Пересвет Соль» протягом 2015 року, ні ТОВ «ПРОМОТРЕЙД ОПТ» протягом 2016 року жодного разу не виконали планів з щоквартального придбання продукції обсягом не менше ніж 3 750,00 тонн, як це передбачено умовами дилерських контрактів.
- (101) У той же час у 2015 році за договорами купівлі-продажу 21 підприємство придбало у ДП «Артемсіль» продукцію обсягом, що перевищує обсяг придбання продукції ТОВ «Пересвет Соль» за дилерським контрактом, а саме:

№ з/п	Підприємство	Обсяг закупівлі, тонн
1	ДП «Харківський облавтодор» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	10 015,00
2	ДП «Київське обласне дорожнє управління» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	8 220,00
3	ДП «ДОНБАС-СІЛЬ-РЕГІОН» ПП «ПРОМТЕХМЕХАНІЗАЦІЯ»	7 330,27
4	ДП «Полтавський облавтодор» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	6 921,00
5	ДП «Дніпропетровський облавтодор» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	6 844,00

²⁴ Аналіз виконання/невиконання дилерами умов дилерських контрактів проводився за період 2015-2016 років (повні календарні роки, які охоплюються часовими межами розслідування), оскільки про виконання окремих умов дилерських контрактів можна стверджувати лише за результатами аналізу діяльності дилерів протягом календарного року.

²⁵ Лист ДП «Артемсіль» від 23.06.2016 № 27/11-01-29, зареєстрований у Комітеті 30.06.2016 за № 8-126/5973 (додаток 2) та лист ДП «Артемсіль» від 29.05.2017 № 21/05-135, зареєстрований у Комітеті 31.05.2017 за № 8-126/5173ел/п (додаток 2).

6	ДП «Житомирський облавтодор» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	6 522,00
7	ДП «Черкаський облавтодор» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	5 780,00
8	ДП «Вінницький облавтодор» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	5 587,00
9	ДП «Запорізький облавтодор» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	5 226,00
10	ДП «Кіровоградський облавтодор» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	4286,00
11	ДП «Чернігівський облавтодор» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	4 093,00
12	ФОП Більда Андрій Олександрович	3 774,06
13	ДП «Рівненський облавтодор» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	3 599,95
14	ДП «Хмельницький облавтодор» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	3 541,00
15	ТОВ «Укрімпексбуд»	3 482,00
16	ДП «Львівський облавтодор» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	3 460,00
17	ДП «Миколаївський облавтодор» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	3 415,00
18	ДП «Донецький облавтодор» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	3 050,00
19	ДП «Закарпатський облавтодор» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	2 922,00
20	ДП «Івано-Франківський облавтодор» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	2 770,00
21	ДП «Луганський облавтодор» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	2 100,00

(102) У 2016 році за договорами купівлі-продажу 46 підприємств придбали у ДП «Артемсіль» продукцію обсягом, що перевищує обсяг придбання продукції ТОВ «ПРОМОТРЕЙД ОПТ» за дилерським контрактом, двадцять найбільших з яких наводяться в таблиці:

№ з/п	Підприємство	Обсяг закупівлі, тонн
1	ДП «Київське обласне дорожнє управління» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	14 843,000
2	ДП «Харківський облавтодор» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	13 443,000
3	ТОВ «Метінвест-шіппінг»	9 579,000
4	ДП «Полтавський облавтодор» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	8 956,000
5	ТОВ «Український національний продукт»	7 342,720
6	ДП «Львівський облавтодор» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	7 153,000
7	ДП «Вінницький облавтодор» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	7 069,000

8	ДП «Сумський облавтодор» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	6 933,000
9	ТОВ «АВЕРС» ЛТД	6 220,695
10	ДП «Донецький облавтодор» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	6 111,000
11	ДП «Кіровоградський облавтодор» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	5 606,000
12	ПрАТ «ММК імені Ілліча»	5 568,885
13	ДП «Чернігівський облавтодор» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	5 410,000
14	ДП «ДОНБАС-СІЛЬ-РЕГІОН» ПП «ПРОМТЕХМЕХАНІЗАЦІЯ»	5 107,630
15	ДП «Черкаський облавтодор» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	5 055,000
16	ДП «Хмельницький облавтодор» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	4 861,000
17	ПРАТ «МК «АЗОВСТАЛЬ»	4 752,000
18	ДП «Тернопільський облавтодор» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	4 300,000
19	ДП «Рівненський облавтодор» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	4 231,000
20	ДП «Житомирський облавтодор» ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»	4 161,000

- (103) При цьому жоден з 21 покупця у 2015 році та жоден із 46 покупців у 2016 році не отримали від ДП «Артемсіль» знижок або заохочень в інших формах.
- (104) У деяких випадках невиконання зобов'язань за дилерськими контрактами щодо необхідних обсягів закупівлі солі і забезпечення закупівлі широкого асортименту продукції окремими дилерами мало довготривалий характер. Так, наприклад, ТОВ «Заря», ТОВ «АТМ Бакалія», ТОВ «Торговий Дім «Плюс» не виконували дилерських зобов'язань щодо обсягів закупівлі солі протягом 2014-2015 років²⁶, ТОВ «БІЛЬДА» і ТОВ «ЮЗАФ» – протягом 2015-2016 років, ТОВ «Аллея» – протягом 2014-2016 років²⁷.
- (105) У 2015 році на 13 дилерів, які не виконували план з обсягів закупівлі солі, припадало близько 30 відсотків загального обсягу придбання солі всіма дилерами ДП «Артемсіль». У 2016 році на 9 дилерів, які не виконували план, припадало близько 25 відсотків загального обсягу придбання солі всіма дилерами ДП «Артемсіль».
- (106) Невиконання дилерами обов'язку щодо обсягів придбання солі підтверджується, у тому числі, Актом ревізії фінансово-господарської діяльності ДП «Артемсіль» за період з 01.06.2015 по 31.12.2016 № 05.07-19/001, складеним 31.03.2017 Головним державним аудитором відділу контролю в аграрній галузі, екології та природокористування управління Східного офісу Держаудитслужби в Донецькій області (далі – Акт ревізії).
- (107) Відповідно до Акта ревізії, порушення вимог пункту 1.2 Положення, підпунктів 1.1, 2.1 Дилерських контрактів (невиконання зобов'язань по обсягах придбання у ДП «Артемсіль» солі) такими дилерами: ТОВ «АТМ Бакалія», ТОВ «Більда»,

²⁶ Дані 2014 року наводяться довідково.

²⁷ Дані 2014 року наводяться довідково.

ТОВ «ГД Біарріц», ТОВ «Пересвет Соль», ТОВ «АЛЕЯ», ТОВ «Укрсільінвест», ТОВ «Ліма-Соль», в частині необґрунтованого заохочення перелічених дилерів 5 відсотковою знижкою від відпускнуої ціни, призвели до недоотримання державним підприємством ДП «Артемсіль» доходу у розмірі 2 415 162,54 грн.

- (108) При цьому, як свідчить інформація з Акта ревізії: «При наявності в контрактах п. 8.1, 8.2, 8.3 розділу 8 «Санкції та реклаमाції» ДП «Артемсіль» не нараховувало та не пред'являло санкції контрагентам за невиконання в повному обсязі вимог дилерських контрактів».
- (109) Під час розслідування справи ДП «Артемсіль» не надало Комітету доказів здійснення передбачених законодавством і дилерськими контрактами заходів застосування відповідальності щодо дилерів, які не виконували дилерські зобов'язання.
- (110) Крім того, Національне антикорупційне бюро України (далі – НАБУ) передало до Комітету матеріали, які підтверджують факти систематичного невиконання дилерами обов'язку щодо обсягів придбання солі. А саме, надані в додатках до листа НАБУ²⁸ копії матеріалів (Положення, Пояснювальна записка до показників виконання фінансового плану ДП «Артемсіль», «Звіт про виконання фінансового плану ДП «Артемсіль», Статут ДП «Артемсіль», відомості щодо реалізації солі ДП «Артемсіль» дилерам) свідчать про невиконання окремими дилерами зобов'язань щодо обсягів придбання солі у ДП «Артемсіль».
- (111) Також згідно з інформацією, отриманою від Київського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, підтверджуються факти систематичного невиконання дилерами обов'язку щодо обсягів придбання солі. А саме, надані в додатках до листів відділення²⁹ копії матеріалів (дилерські контракти, листи ДП «АРТЕМСІЛЬ» щодо підтвердження статусу дилерів, договори про надання дилерам транспортних послуг, видаткові і товарно-транспортні накладні тощо) свідчать про невиконання окремими дилерами зобов'язань щодо обсягів придбання солі у ДП «АРТЕМСІЛЬ» і підтверджують надання дилерам знижки незалежно від виконання взятих на себе зобов'язань за дилерськими контрактами.
- (112) Отже, значна частина дилерів ДП «Артемсіль» систематично не виконувала своїх зобов'язань щодо обсягів придбання та реалізації солі та закупівлі широкого асортименту солі. Таке невиконання тривало протягом декількох років, мало систематичний характер.
- (113) Зазначене вище свідчить, що ДП «Артемсіль», незважаючи на наявність у дилерських контрактах відповідних умов, що дозволяли застосовувати до таких дилерів санкції за невиконання таких зобов'язань, неналежно ставилося до контролю за виконанням дилерами зобов'язань за умовами дилерських контрактів і не застосовувало санкцій за невиконання зобов'язань, внаслідок чого надання знижки таким дилерам було необґрунтованим.
- (114) Отже, дилери могли не купувати продукцію визначеного асортименту в належному обсязі.

²⁸ Лист Національного антикорупційного бюро України від 25.05.2017 № 0433-076/18302, зареєстрований у Комітеті 14.06.2017 № 6-01/5759.

²⁹ Листи Київського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України: від 20.10.2017 № 02-05/3454, зареєстрований у Комітеті 20.10.2017 за № 12-01/7022 та від 25.10.2017 № 02-05/3509, зареєстрований в Комітеті 27.10.2017 за № 12-01/7137.

4.1.2.2. Невиконання зобов'язання щодо звітування

- (115) Окремі дилери неналежним чином виконували зобов'язання щодо надання звітів за формою, передбаченою Додатком до Положення. Так, зокрема, зобов'язання зі звітування не виконувалися: у травні 2016 року – 5 із 14 дилерів (дилерський контракт з 15-м дилером укладено восени 2016 року); у червні 2016 року – 4 із 14 дилерів; у липні 2016 року – 5 із 14 дилерів; у серпні 2016 року – 5 із 14 дилерів; у вересні 2016 року – 6 із 14 дилерів; у жовтні 2016 року – 5 із 15 дилерів; у листопаді 2016 року – 6 із 15 дилерів; у грудні 2016 року – 7 із 15 дилерів³⁰.
- (116) Отже, значна частина дилерів систематично не виконувала дилерських зобов'язань щодо надання звітів ДП «Артемсіль» за формою, затвердженою в Положенні.

4.1.2.3. Невиконання зобов'язання щодо рекламування (маркетингу) товару

- (117) Як свідчить аналіз дилерських звітів, які надавалися дилерами до ДП «Артемсіль», обов'язок щодо рекламування продукції виробника, передбачений дилерськими контрактами (у т. ч. проведення маркетингових досліджень з вивчення попиту на всі види продукції, зазначені у специфікації (п. 5.3, 5.7, 5.8, 5.9 дилерських контрактів), не виконували: протягом 2016 року – 2 дилери з 15³¹.
- (118) Отже, частина дилерів також не виконувала дилерських зобов'язань щодо рекламування продукції ДП «Артемсіль» за формою, затвердженою в Положенні.

4.1.2.4. Невиконання зобов'язання щодо наявності логістичної інфраструктури і транспорту для перевезення товару від ДП «Артемсіль» до покупців

- (119) Частина дилерів ДП «Артемсіль» протягом 2015 – 2016 років³² працювала за схемою поставки солі шляхом прямих залізничних поставок від ДП «Артемсіль» до оптових і роздрібних покупців, без залучення власної транспортної інфраструктури³³.
- (120) Так, протягом 2015 року поставки Товару 1 і Товару 2 залізничним транспортом здійснювали такі 15 дилерів: ТОВ «Пересвет Соль», ТОВ «ТД ПЛЮС», ТОВ «Ліма-Соль», ТОВ «ТД Біарріц», ТОВ «Заря», ТОВ «Фірма ОВІС», ТОВ «ЮЗАВ», ТОВ «ТД Артемсіль», ТОВ «СОЛТ КО», ТОВ «Аллея», ТОВ «СОЛАРУС», ТОВ «АТМ Бакалія», ТОВ «Більда», ТОВ ВКФ «Вінторгпром», ТОВ «УКРСІЛЬІНВЕСТ».
- (121) Протягом 2016 року поставки Товару 1 і Товару 2 залізничним транспортом здійснювали такі 10 дилерів: ТОВ «Аллея», ТОВ «Більда», ТОВ «ПРОМОТРЕЙД ОПТ», ТОВ «Ліма-Соль», ТОВ «СОЛТ КО», ТОВ «ТД Біарріц»,

³⁰ За результатом аналізу інформації, наявної в копіях усіх щомісячних звітів, які ДП «Артемсіль» отримувало на виконання вимог Положення відповідно до «Форми звіту дилера», за період з квітня 2016 по квітень 2017 року, наданих листом ДП «Артемсіль» від 29.05.2017 № 21/05-135, зареєстрованим у Комітеті 31.05.2017 за № 8-126/5173ел/п).

³¹ За результатом аналізу інформації, наявної в копіях усіх щомісячних звітів, які ДП «Артемсіль» отримувало на виконання вимог Положення відповідно до «Форми звіту дилера», за період з квітня 2016 по квітень 2017 року, наданих листом ДП «Артемсіль» від 29.05.2017 № 21/05-135, зареєстрованим у Комітеті 31.05.2017 за № 8-126/5173ел/п).

³² Аналіз виконання/невиконання дилерами умов дилерських контрактів проводився за період 2015-2016 років (повні календарні роки, які охоплюються часовими межами розслідування), оскільки про виконання окремих умов дилерських контрактів можна стверджувати лише за результатами аналізу діяльності дилерів протягом календарного року.

³³ За інформацією, наданою Національним антикорупційним бюро України у своєму листі від 25.05.2017 № 0433-076/18302, зареєстрованому в Комітеті 14.06.2017 за № 6-01/5759.

ТОВ «УКРСІЛЬІНВЕСТ», ТОВ «ЮЗАВ», ТОВ ВКФ «Вінторгпром», ТОВ «Фірма ОВІС».

- (122) Отже, вимога ДП «Артемсіль» щодо наявності у дилерів належної логістичної інфраструктури й автотранспорту на практиці не була обов'язковою до виконання, оскільки поставка солі систематично здійснювалася без залучення такої інфраструктури й автотранспорту.

4.1.3. Аналіз виконання дилерських контрактів

- (123) Зведена інформація щодо виконання/невиконання дилерами ДП «Артемсіль» основних зобов'язань за дилерськими контрактами наводиться в таблиці:

№ з/п	Дилер	Щорічне придбання продукції (не менше 15 000 тонн) 2015/2016	Щоквартальне придбання продукції (не менше 3750 тонн) 2015/2016	Звітування*	Маркетинг та реклама*
1	ТОВ «ТД Артемсіль»	Так / не працював	Так / не працював	н/д	Так
2	ТОВ «Укрсільінвест»	Так / Ні (11 115,12 тонни)	Так / Ні	4 місяці 2016 року	Так
3	ТОВ «Костанза»	Так / Так	н/д / Так	9 місяців 2016 року	н/д
4	ТОВ «Укрпродукт»	Так / Так	Так / Так	3 місяці 2016 року	Так
6	ТОВ «АЛЬТА-ВІСТА»	Так / Так	Так / Так	5 місяців 2016 року	Так
7	ПП «С.О.Л.О.»	Так / Так	Так / Так	7 місяців 2016 року	н/д
8	ТОВ ВКФ «Вінторгпром»	Так / Так	Ні / Ні	8 місяців 2016 року	Так
9	ТОВ «ЮЗАВ»	Так / Так	Ні / Ні	8 місяців 2016 року	Так
10	ТОВ «Соларус»	Так / не працював	Ні / не працював	н/д	н/д
11	ТОВ «Фірма «ОВІС»	Так / Так	Ні / Ні	9 місяців 2016 року	Так
12	ТОВ «СОЛТ КО»	Ні (14 326,93 тонни) / Так	Ні / Так	7 місяців 2016 року	Так
13	ТОВ «Аллея»	Ні (13 933,28 тонни) / Так	Ні / Ні	2 місяці 2016 року	Так
14	ТОВ «Торговий дім «Плюс»	Так / Ні (12 222,76)	Ні / не працював	н/д	н/д
15	ТОВ «ТД БІАРРІЦ»	Ні (12 047,07) / не працював	Ні / не працював	4 місяці 2016 року	Так
16	ТОВ «Трітек груп»	Ні (11 216,73) / не працював	Ні / не працював	н/д	н/д
17	ТОВ «АТМ БАКАЛІЯ»	Ні (9 939,25) / не працював	Ні / не працював	н/д	н/д

18	ТОВ «ЗАРЯ»	Ні (8 008,08) / не працював	Ні / не працював	н/д	н/д
19	ТОВ «БІЛЬДА»	Ні (7 683,85) / не працював	Ні / не виконано	3 місяці 2016 року	Так
20	ТОВ «Пересвет Соль»	Ні (2 087,41) / не працював	Ні / не працював	н/д	н/д
21	ТОВ «ПРОМОТРЕЙД ОПТ»	не працював / Ні (740,63)	не працював / Ні	н/д	н/д

Умовні позначення:

Так – зобов'язання виконані;

Ні – зобов'язання не виконані;

н/д - інформація не надавалася - за результатом аналізу інформації, наявної в копіях всіх щомісячних звітів, які ДП «Артемсіль» отримувало на виконання вимог Положення відповідно до «Форми звіту дилера», за період з квітня 2016 по грудень 2016 року³⁴.*

- (124) Отже, протягом періоду часу із січня 2015 року по грудень 2016 року більшість дилерів ДП «Артемсіль» систематично не виконувала своїх зобов'язань за дилерськими контрактами, зокрема щодо щорічних (15 000 тонн) та щоквартальних (3 750 тонн) обсягів придбання солі.

4.1.4. Висновки щодо рівнозначності договорів

- (125) Отже, договори купівлі-продажу і дилерські контракти, укладені ДП «Артемсіль», які були чинними протягом 2015 – 2016 років³⁵, не будучи формально рівнозначними, фактично, внаслідок систематичного невиконання дилерами дилерських зобов'язань, за відсутності належного контролю та відповідного реагування (застосування договірної відповідальності) з боку ДП «Артемсіль» означали виконання дилерами договірних зобов'язань у тому самому обсязі, що й покупцями за договорами купівлі-продажу.
- (126) Як наслідок, практика виконання дилерами своїх обов'язків свідчить про фактичну рівнозначність дилерських контрактів та договорів купівлі-продажу з точки зору фактичного обсягу обов'язків таких дилерів.
- (127) Укладеними ДП «Артемсіль» дилерськими контрактами передбачена відповідальність за виконання або неналежне виконання їх умов.
- (128) Надаючи 5-відсоткову дилерську знижку тим дилерам, які систематично і без застосування відповідальності не виконували дилерських зобов'язань, ДП «Артемсіль» тим самим застосовувало різні ціни до фактично рівнозначних угод із суб'єктами господарювання.

4.1.5. Відсутність об'єктивних причин для застосування різних цін до фактично рівнозначних договорів

- (129) За умов існування значної конкуренції на ринку первинної реалізації солі для промислової переробки і солі кухонної ДП «Артемсіль» не мало б можливості та будь-

³⁴ Лист ДП «Артемсіль» від 29.05.2017 № 21/05-135, зареєстрований у Комітеті 31.05.2017 за № 8-126/5173ел/п.

³⁵ Аналіз виконання/невиконання дилерами умов дилерських контрактів проводився за період 2015-2016 років (повні календарні роки, які охоплюються часовими межами розслідування), оскільки про виконання окремих умов дилерських контрактів можна стверджувати лише за результатами аналізу діяльності дилерів протягом календарного року;

якого економічного стимулу застосовувати різні ціни до фактично рівнозначних угод із суб'єктами господарювання – покупцями солі, що в умовах конкуренції призвело б до втрати клієнтів – покупців з менш привабливими умовами договорів.

- (130) Відповідно до пункту 2 частини другої статті 13 Закону зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку, зокрема, визнається застосування різних цін до рівнозначних угод із суб'єктами господарювання, продавцями чи покупцями без об'єктивно виправданих на те причин.
- (131) Отже, дії ДП «Артемсіль» щодо застосування протягом 2015 – 2016 років різних цін для покупців за договорами купівлі-продажу і за дилерськими контрактами для дилерів, які систематично не виконували дилерських зобов'язань, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді застосування різних цін до рівнозначних угод із суб'єктами господарювання – покупцями солі без об'єктивно виправданих на те причин, що передбачено пунктом 2 частини другої статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону.

4.1.6. Припинення ДП «Артемсіль» порушення у 2017 році

- (132) Як свідчить надана ДП «Артемсіль» інформація, з початку 2017 року ДП «Артемсіль» припинило постачати продукцію тим дилерам, які протягом 2016 року не виконували своїх зобов'язань за дилерськими контрактами, зокрема: ТОВ «ЮЗАВ», ТОВ «ТОРГОВИЙ ДІМ БІАРРЦ», ТОВ фірма «ОВІС», ТОВ ВКФ «Віннторгпром», ТОВ «ЛІМА-СОЛЬ», ТОВ «Укрсільінвест», ТОВ «БІЛЬДА», ТОВ «Аллея» та ТОВ «ПРОМОТРЕЙД ОПТ». У той же час, за підсумками січня – квітня 2017 року, п'ять дилерів, які виконали свої зобов'язання щодо щорічного та щоквартального обсягу придбання продукції за підсумками 2016 року, а саме: ТОВ «Костанза», ТОВ «Укрпродукт», ПП «С.О.Л.О.», ТОВ «АЛЬТА-ВІСТА», ТОВ «СОЛТ КО», продовжили їх виконувати і в 2017 році, про що свідчать обсяги закупівлі ними продукції у січні – березні 2017 року³⁶.
- (133) Наявність необхідної логістичної інфраструктури і транспорту у тих суб'єктів господарювання, які залишилися дилерами, ДП «Артемсіль» підтвердило копіями договорів оренди дилерами складських приміщень, транспортних засобів, копіями рахунків-фактур і видаткових накладних на доставку дилерами солі покупцям.
- (134) Отже, починаючи з 2017 року, умови договорів купівлі-продажу і дилерських контрактів ДП «Артемсіль» вже не можуть вважатися рівнозначними виходячи з наявності в дилерів необхідної логістичної інфраструктури, транспорту і дотримання дилерами зобов'язань за дилерськими контрактами. Тому надання дилерської знижки ДП «Артемсіль» з 2017 року є обґрунтованим.
- (135) Зважаючи на викладене вище, порушення у вигляді застосування ДП «Артемсіль» різних цін до рівнозначних угод фактично припинено під час проведення розслідування у справі.

³⁶ Лист ДП «Артемсіль» від 29.05.2017 № 21/05-135, зареєстрований у Комітеті 31.05.2017 за № 8-126/5173ел/п;

4.2. Створення перешкод доступу на ринки Товару 1 і Товару 2

4.2.1. Безпідставне неукладання договорів купівлі-продажу та дилерських контрактів з потенційними покупцями

- (136) Відповідно до інформації, отриманої від КПВІ «Пам'ять», 15.12.2015 Підприємство звернулося до ДП «Артемсіль» листом № 95 з пропозицією укласти договір купівлі-продажу продукції.
- (137) У відповідь на лист ДП «Артемсіль» відмовило КПВІ «Пам'ять» в укладенні договору та листом від 23.10.2015 № 21/05-1 повідомило, що збут продукції підприємства орієнтовано на дилерську мережу, запропонувало Підприємству звернутися до дилерів ДП «Артемсіль» (при цьому надавався перелік дилерів).
- (138) КПВІ «Пам'ять» 20.01.2016 звернулося до дилерів ДП «Артемсіль» – ТОВ «Укрпродукт» і ТОВ ВКФ «Вінторгпром» з пропозицією укласти договір купівлі-продажу продукції. Дилери надали відповідь, що не в змозі поставити сіль у необхідному асортименті.
- (139) У зв'язку з відмовою дилерів КПВІ «Пам'ять» повторно та неодноразово зверталось до ДП «Артемсіль» з пропозицією укласти договір купівлі-продажу продукції листами від 26.01.2016 № 6, від 05.02.2016 № 10, від 03.03.2016 № 15 та від 25.03.2016 № 25. За інформацією, наданою заявником, офіційної відповіді на ці листи ДП «Артемсіль» не надавало та не мотивувало відмову в укладанні договору.
- (140) З метою отримання інформації Комітет надіслав ДП «Артемсіль» вимогу про надання інформації, зокрема, щодо критеріїв, за якими ДП «Артемсіль» укладає договори купівлі-продажу продукції³⁷.
- (141) У своїй відповіді ДП «Артемсіль» зазначило: «Критерії, за якими ДП «Артемсіль» укладає договори купівлі-продажу на поставку солі, відсутні»³⁸.
- (142) Крім того, ДП «Артемсіль» повідомило: «...на отриманий лист від Колективного підприємства воїнів-інтернаціоналістів «Пам'ять» 05.02.2016 ДП «Артемсіль» надсилало електронний лист про направлення анкети потенційного клієнта 17.02.2016 (копію додаємо). На надіслану анкету КП «Пам'ять» відповідь не надавало...»³⁹.
- (143) Під час розслідування у справі виявлено, що в листі КПВІ «Пам'ять» з приводу укладання договору купівлі-продажу, крім асортименту кам'яної солі за 26 артикулами загальним обсягом 11 тис. тонн (як солі для промислової переробки, так і солі кухонної), зазначалися також солі для ванн.
- (144) З приводу зазначеного ДП «Артемсіль» повідомило, що протягом 2014 – 2017 років не здійснювало виробництво та реалізацію солі для ванн, а відтак не мало можливості забезпечити КПВІ «Пам'ять» повний асортимент продукції, який було зазначено у заяві на укладання договору купівлі-продажу⁴⁰.
- (145) Водночас, надані ДП «Артемсіль» пояснення щодо відмови КПВІ «Пам'ять» в укладанні договору купівлі-продажу не є належним обґрунтуванням дій виробника, який займає монопольне становище на ринку, зважаючи на те, що:

³⁷ Вимога про надання інформації Антимонопольного комітету України від 13.05.2016 № 126-29/03-4928.

³⁸ Лист ДП «Артемсіль» від 23.06.2016 № 27/11-01-29, зареєстрований у Комітеті 30.06.2016 за № 8-126/5973 (додаток 7).

³⁹ Лист ДП «Артемсіль» - відповідь на вимогу від 23.01.2017 № 126-26.13/03-657.

⁴⁰ Лист ДП «Артемсіль» від 18.12.2017 № 21/05-254, зареєстрований у Комітеті 29.12.2017 за № 8-01/13000.

- КПВІ «Пам'ять» після 05.02.2016 ще двічі зверталось до ДП «Артемсіль» листами від 03.03.2016 № 15 та від 25.03.2016 № 25 з проханням укласти договір;
 - пояснень щодо неможливості забезпечення повним асортиментом продукції, включаючи сіль для ванн, на адресу КПВІ «Пам'ять» ДП «Артемсіль» не направляло;
 - пізніше, а саме 15.02.2017, ДП «Артемсіль» уклало із КПВІ «Пам'ять» договір купівлі-продажу № 66, тобто договір був укладений більш, ніж через рік після звернення заявника⁴¹;
 - зазначений договір купівлі-продажу було укладено після прийняття Комітетом розпорядження про початок розгляду справи № 126-26.13/146-16, під час проведення розслідування у справі.
- (146) Крім того, протягом періоду часу із січня 2015 року по I квартал 2016 року, крім КПВІ «Пам'ять», до ДП «Артемсіль» з приводу укладення договорів купівлі-продажу зверталися такі суб'єкти господарювання, як: ТОВ «Аксес» (лист від 03.12.2015 № 03-12/15), ТОВ «Сіль Україна» (лист від 20.01.2016 № 20), Управління ЖКГ Роменської міської ради Сумської області (лист від 02.12.2015 № 764) та інші.
- (147) Як свідчить відповідь ДП «Артемсіль» (лист від 17.03.2017 № 21/05-85 на вимогу від 23.01.2017 № 126-26.13/03-657): «У зв'язку з тим, що ДП «Артемсіль» працює на умовах FCA та EXW, в телефонному режимі ТОВ «Аксес» та Управлінню ЖКГ Роменської міської ради Сумської області було рекомендовано надати уточнюючий запит щодо умов постачання продукції. У відповідь на це ніякого іншого запиту від зазначених суб'єктів та будь-якої інформації не надійшло»⁴².
- (148) Фактично договір купівлі-продажу з ТОВ «Сіль Україна» укладено 13.01.2017 – через рік після звернення товариства до ДП «Артемсіль».
- (149) Частині суб'єктів господарювання ДП «Артемсіль» надавало відповідь, аналогічну наданій КПВІ «Пам'ять», з пропозицією звернутися до дилерів щодо укладання відповідних договорів (лист ТОВ «Сіль Україна» від 29.01.2016 № 20, лист ТОВ «Виробничий комбінат «Реанд» від 22.03.2016 № 17, лист ПП «Автомагістраль» від 19.02.2016 № 69).
- (150) Отже, ДП «Артемсіль» затримувало розгляд звернень і не уклало договорів купівлі-продажу з покупцями солі протягом тривалого часу. Зволікання з укладенням договорів купівлі-продажу та перенаправлення потенційних покупців до дилерів здійснювалося безпідставно, оскільки жодних критеріїв, за якими договори купівлі-продажу укладаються, ДП «Артемсіль» визначено не було.
- (151) Крім того, під час розслідування справи встановлено, що у досліджуваних часових межах до ДП «Артемсіль» також звертались суб'єкти господарювання з пропозицією укласти дилерські контракти, серед яких: ПП «Фірма «Каре» (лист від 23.11.2015 № 127) і ТОВ «Український національний продукт» (лист від 14.12.2015 № 1) та інші.
- (152) Разом з тим із вказаними суб'єктами господарювання укладено не дилерські контракти, а договори купівлі-продажу продукції, після спливу значного часу.
- (153) Так, договір купівлі-продажу з ПП «Фірма Каре» укладено 20.01.2017 – через 13 місяців після їх звернення до ДП «Артемсіль».

⁴¹ Лист ДП «Артемсіль» про надання інформації від 17.03.2017 № 21/05-85, зареєстрований у Комітеті 20.03.2017 за № 8-126/2525ел/п (Додаток 3).

⁴² Лист ДП «Артемсіль» про надання інформації від 17.03.2017 № 21/05-85, зареєстрований у Комітеті 20.03.2017 за № 8-126/2525ел/п.

- (154) Договір купівлі-продажу з ТОВ «Український національний продукт» укладено 03.03.2016 – через 3 місяці після їх звернення до ДП «Артемсіль».
- (155) При цьому під час розслідування у справі встановлено, що вказані суб'єкти господарювання потенційно могли відповідати вимогам Положення.
- (156) Так, ПП «Фірма Каре» у своєму листі від 23.11.2015 № 127, адресованому ДП «Артемсіль», зазначає, що: «Основною діяльністю ПП «Фірма Каре» являється – продаж солі ДП «Артемсіль», а також наше підприємство має власні склади площею 4000 м². Водночас, звертаємо увагу, що ПП «Фірма Каре» більше 20 років перебуває на ринку та підтвердило свою надійність та платоспроможність досвідом»²⁹. У цьому ж листі підприємство замовило широкий асортимент продукції (зокрема солі кухонної та солі для промислової переробки) загальним обсягом 16 530,4 тонни, що відповідає мінімальним обсягам реалізації, встановленим у Положенні у розмірі 15 000 тонн.
- (157) ТОВ «Український національний продукт» у своєму листі від 14.12.2015 № 1, адресованому ДП «Артемсіль», зазначає: «Колектив нашої компанії має досвід роботи, а також матеріально-технічну базу для реалізації харчових продуктів на ринку України»⁴³. У цьому листі товариство замовляє широкий асортимент продукції загальним обсягом 622 560 тонн, що також відповідає мінімальним обсягам реалізації, встановленим у Положенні у розмірі 15 000 тонн.
- (158) Отже, ДП «Артемсіль» не лише затримувало укладання договорів купівлі-продажу з покупцями солі протягом тривалого часу без об'єктивно виправданих на те причин, а також не уклало дилерських контрактів із суб'єктами господарювання, які потенційно могли відповідати критеріям Положення та отримувати продукцію за більш вигідними умовами, з 5-відсотковою знижкою.
- (159) За умов існування значної конкуренції на ринках первинної реалізації солі для промислової переробки і солі кухонної, ДП «Артемсіль» не мало б можливості необґрунтовано відмовлятися від укладання договорів. Навпаки, конкуренція на ринку стимулювала б ДП «Артемсіль» до розширення кола своїх покупців (у тому числі дилерів) та нарощування своєї ринкової частки.
- (160) Відповідно до пункту 7 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку, зокрема, визнається створення перешкод доступу на ринок (виходу з ринку) чи усунення з ринку продавців, покупців, інших суб'єктів господарювання.
- (161) Отже, дії ДП «Артемсіль», пов'язані з неукладенням договорів купівлі-продажу солі з потенційними покупцями, за відсутності будь-яких об'єктивних критеріїв, за якими такі договори укладаються, та дилерських контрактів з потенційними дилерами, створювали покупцям перешкоди доступу на ринки Товару 1 і Товару 2.

4.2.2. Припинення ДП «Артемсіль» порушення

- (162) Додатком до листа від 29.05.2017 ДП «Артемсіль» повідомило Комітет про таке: «Станом на сьогоднішній день ДП «Артемсіль», повністю визнаючи недосконалість існуючого на підприємстві протягом зазначеного періоду часу порядку укладання договорів значно спрощено такий порядок та посилено контроль за своєчасним проходженням проектів договорів між структурними підрозділами підприємства.

Так, зокрема, сьогодні на підприємстві існує нова редакція «Положення про комітет зі збуту та маркетингової політики ДП «Артемсіль», на підставі пункту 2.7 якого розгляд питань з приводу отриманих заявок на укладання договорів вирішується

⁴³ Лист ДП «Артемсіль» від 23.06.2016 № 27/11-01-29, зареєстрований у Комітеті 30.06.2016 за № 8-126/5973.

кожного місяця колегіально членами комітету під час засідань. Заявки, що не відповідають зазначеним у вказаному Положенні вимогам, на розгляд комітету не надаються, але заявники повідомляються про відхилення заявок до надання необхідної інформації для укладення договору. Станом на сьогоднішній день жодної відмови в укладанні договорів немає»⁴⁴.

- (163) На 13.11.2017 на офіційному веб-сайті Відповідача⁴⁵ опубліковано інформацію щодо порядку укладання договорів купівлі-продажу та дилерських контрактів з потенційними покупцями солі (порядок розгляду заяв та прийняття рішень), а саме:
- Положення «Про комітет зі збуту та маркетингової політики ДП «Артемсіль»;
 - Положення про дилера на території України Державного підприємства «Артемсіль»;
 - Форма звіту Дилера ДП «Артемсіль»;
 - Анкета потенційного контрагента ДП «Артемсіль»;
 - Критерії для укладення дилерського договору із заявниками.
- (164) Факт укладення ДП «Артемсіль» договорів купівлі-продажу з покупцями: КПВІ «Пам'ять» – Договору купівлі-продажу № 66 від 15.02.2017; ТОВ «Сіль Україна» – Договору купівлі-продажу № 24 від 13.01.2017, свідчить про припинення ДП «Артемсіль» порушення по відношенню до вказаних суб'єктів господарювання під час проведення розслідування у справі.
- (165) Факт укладання ДП «Артемсіль» договорів купівлі-продажу з покупцями: ПП «Фірма Каре» Договору купівлі-продажу № 44 від 20.01.2017 під час проведення розслідування у справі; ТОВ «Український національний продукт» Договору купівлі-продажу № 208 від 03.03.2016, можна вважати припиненням ДП «Артемсіль» порушення по відношенню до вказаних суб'єктів господарювання.

4.3. Висновок щодо кваліфікації дій відповідача

- (166) Отже, беручи до уваги викладене, дії ДП «Артемсіль», які полягали у застосуванні протягом досліджуваного періоду різних цін для покупців за договорами купівлі-продажу і дилерам за дилерськими контрактами при тому, що частина дилерів систематично не виконувала дилерських зобов'язань і фактично виконувала обсяг обов'язків, рівнозначний з покупцями за договорами купівлі-продажу, але тим не менше отримувала 5-відсоткову знижку, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді застосування різних цін до рівнозначних угод із суб'єктами господарювання – покупцями солі без об'єктивно виправданих на те причин, та кваліфіковано Комітетом як зловживання монопольним становищем відповідно до пункту 2 частини другої статті 13 Закону.
- (167) Дії (бездіяльність) ДП «Артемсіль» щодо безпідставного неукладення договорів купівлі-продажу солі із потенційними замовниками за відсутності будь-яких

⁴⁴ Лист ДП «Артемсіль» від 29.05.2017 № 21/05-135, зареєстрований у Комітеті 31.05.2017 за № 8-126/517Зел/п (Додаток до листа);

⁴⁵ Інформація з офіційного веб-сайту ДП «Артемсіль» за посиланням <http://www.artyomsalt.com/ru/klientam/sotrudnichestvo/informatsiya-dlya-ukrainskih-kontragentov/>

затверджених об'єктивних критеріїв, за якими такі договори укладаються, та дилерських контрактів із потенційними дилерами, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монополюним (домінуючим) становищем на ринку солі шляхом створення перешкод доступу на ринки первинної реалізації Товару 1 і Товару 2 покупцям, та кваліфіковано Комітетом як зловживання монополюним становищем відповідно до пункту 7 частини другої статті 13 Закону.

5. ЗАПЕРЕЧЕННЯ ВІДПОВІДАЧА ТА ЇХ СПРОСТУВАННЯ

- (168) Як свідчать заперечення ДП «Артемсіль» на попередні висновки у справі, Відповідач з висновками Комітету про порушення ним законодавства про захист економічної конкуренції не згоден.
- (169) Зокрема, висновок щодо наявності у ДП «Артемсіль» монополюного (домінуючого) становища на ринках первинної реалізації солі для промислової переробки і солі кухонної з 2015 року по березень 2017 року (включно) Відповідач вважає неприйнятним з таких підстав:
- висновок про монополюне становище ДП «Артемсіль» є необґрунтованим, оскільки такий висновок здійснено не на підставі дослідження, яке має проводитися відповідно до Методики;
 - дослідження всіх факторів під час визначення територіальних меж ринку та дослідження ринкового становища інших суб'єктів господарювання – конкурентів Відповідача було неповним.
 - некоректним є визнання факту, що ДП «Артемсіль» займало монополюне (домінуюче) становище у минулому з огляду на те, що за цей час повністю неодноразово змінювалося керівництво ДП «Артемсіль»;
- (170) Крім того, відповідач незгодний з висновками щодо порушення дилерами вимог пункту 1.2 Положення, зазначає про відсутність факту реалізації продукції за заниженою вартістю, оскільки продукція підприємства не підпадала під об'єкт державного цінового регулювання у 2015-2016 роках, та наголошує на тому, що висновки контрольно-ревізійної роботи Східного офісу Держаудитслужби оскаржено в судовому порядку, що є підставою для зупинення розгляду справи.
- (171) Також Відповідач вважає необґрунтованим визнання порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді створення перешкод доступу на ринок покупців.
- (172) Доводи письмових заперечень, наданих ДП «Артемсіль» (у тому числі на засіданні Комітету 18.10.2018) та залучених до матеріалів справи (далі – Заперечення), Комітет не бере до уваги виходячи з наступного.

5.1. Щодо дотримання процедури визначення монополюного становища

- (173) Згідно з пунктом 11 частини першої статті 7 Закону України «Про Антимонополюний комітет України», у сфері здійснення контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції Комітет має повноваження, зокрема, проводити дослідження ринку, визначати межі товарного ринку, а також становище, в тому числі монополюне (домінуюче), суб'єктів господарювання на цьому ринку. Відповідно до частини четвертої статті 7 цього Закону, здійснення іншими органами державної влади цього повноваження Комітету не допускається. Отже, визначення монополюного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання належить до виключної компетенції органів Комітету.

- (174) Порядок визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку визначено Методикою. Методика містить перелік можливих дій для визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, тобто є дискреційною нормою, залишаючи відповідному органу Комітету свободу вибору. Цей перелік застосовується залежно від конкретного порушення законодавства про захист економічної конкуренції.
- (175) При цьому ні Методикою, ні Правилами розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затвердженими розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5 (в редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р), зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за №-90/299 (зі змінами) (далі – Правила), ні жодним іншим нормативно-правовим актом не передбачено обов'язку здійснювати окреме дослідження ринкового становища відповідача у справі. Дослідження ринку є сукупністю певних процесуальних дій, які проводяться під час розгляду справи, розпочатої відповідно до статті 37 Закону.
- (176) Так, під час розгляду справи № 126-26.13/146-16 про порушення ДП «Артемсіль» законодавства про захист економічної конкуренції Комітетом було здійснено дослідження ринкового стану Відповідача на загальнодержавних ринках первинної реалізації солі для промислової переробки і солі кухонної за період із січня 2015 року по березень 2017 року (включно) відповідно до Методики. Етапи визначення монопольного (домінуючого) становища ДП «Артемсіль», їх кількість та послідовність проведення були визначені виходячи з особливостей товару, структури ринку та обсягів наявної інформації, що передбачено пунктом 2.2 розділу 2 Методики.
- (177) Отже, зазначені заперечення Відповідача не відповідають дійсним обставинам справи та не ґрунтуються на чинному законодавстві, оскільки Комітетом монопольне (домінуюче) становище Відповідача визначалось відповідно до Методики і посилання на відповідні положення Методики присутні по тексту Подання про попередні висновки у справі.

5.2. Щодо неповноти дослідження територіальних меж ринку та ринкового становища інших суб'єктів господарювання (конкурентів Відповідача)

- (178) У своїх Запереченнях ДП «Артемсіль» зазначає, що «...вважає безпідставним посилання на неможливість отримання інформації від ПП «Славнефтехім» з 2014 року через знаходження цього підприємства в зоні проведення АТО, оскільки вказана інформація необхідна для врахування потенційних обсягів виробництва і реалізації ним солі на території внутрішнього ринку...»³⁰.
- (179) Крім того, Відповідач вказує, що під час дослідження не було враховано діяльність 14 суб'єктів господарювання, які здійснюють свою діяльність на території України, пов'язану з виробництвом, імпортом та реалізацією хлориду натрію, а саме: ДП «Артемсіль», ТОВ «Руссоіль-Україна», ТОВ «Сіль Продукт», ТОВ «Львівський Харчопереробний Завод «Еталон», ДП «Геройське дослідно-промислове підприємство», ТОВ «Західінвестсіль», Промислово-виробничий кооператив «Арабат», ПАТ «Кримський содовий завод», ДП «Солевиварувальний дрогобицький завод», ПП «Ассоль-2008», ПП «Астекс», ТОВ «Агропромінвест», ТОВ «Політехресурс», ПП «Прайм-М».
- (180) Слід зазначити, що ДП «Артемсіль» є Відповідачем у справі, тому оцінка дій Відповідача на загальнодержавних ринках первинної реалізації солі для промислової переробки і солі кухонної у період із січня 2015 року по березень 2017 року, що

містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, є предметом розгляду цієї справи.

- (181) Інформація щодо неврахування таких конкурентів ДП «Артемсіль», як ДП «Геройське дослідно-промислове підприємство», ДП «Солевиварювальний дрогобицький завод» та ТОВ «Руссоль-Україна», не відповідає дійсності, оскільки Комітетом враховано вказаних суб'єктів господарювання під час складання переліку потенційних конкурентів ДП «Артемсіль» та проаналізовано товар, який вони виробляють та реалізують, щодо його взаємозамінності з Товаром 1 та Товаром 2.
- (182) Зокрема, у загальному обсязі ринків враховувались виключно обсяги первинної реалізації солі для промислової переробки та солі кухонної, які відповідають ДСТУ 4246:2003 та ДСТУ 3583-97 відповідно, та не враховувались обсяги реалізації солі морської осідної нехарчової, яку вирощує ДП «Геройське дослідно-промислове підприємство».
- (183) Щодо неврахування діяльності Промислово-виробничого кооперативу «Арабат» та ПАТ «Кримський содовий завод», Комітет зазначає, що, за наданою Відповідачем інформацією, вказані суб'єкти господарювання зареєстровані на території Автономної Республіки Крим.
- (184) Відповідно до пункту 1 частини першої статті 3 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», сухопутна територія Автономної Республіки Крим визначається тимчасово окупованою територією. При цьому визнання державою такого факту відбулося 15 квітня 2014 року – у зв'язку з набранням чинності цим Законом. Отже, в досліджуваних часових межах (січень 2015– березень 2017 року) вказані суб'єкти господарювання здійснювали господарську діяльність на тимчасово окупованій території, тому результати їх господарської діяльності не враховуються в загальних обсягах ринків Товару 1 та Товару 2.
- (185) Обсяг реалізації солі для промислової переробки і солі кухонної, отриманий від Державної служби статистики України, включає загальнодержавний обсяг, без врахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.
- (186) Щодо неврахування діяльності інших суб'єктів господарювання, яких ДП «Артемсіль» відзначило як своїх конкурентів, слід зазначити, що на підтвердження своїх доводів Відповідач не надав ні розрахунку ринкових часток таких суб'єктів (потенційних конкурентів), ні переліку товарів, які вони виробляють, що не дає змоги достовірно оцінити вплив таких суб'єктів на ринки та встановити їх ринкові частки.
- (187) Аргументи щодо діяльності ПП «Славнефтехим» враховані. У той же час інформації щодо ринкових часток та переліку товарів, які виробляє зазначене підприємство, Відповідач також не надав.
- (188) Разом з тим Комітет зазначає, що його висновки стосовно визнання ДП «Артемсіль» таким, що займає монопольне (домінуюче) становище на ринках первинної реалізації солі для промислової переробки та солі кухонної, ґрунтувались на даних щодо загального обсягу ринків та частки ДП «Артемсіль» на ньому.
- (189) Як зазначалось у поданні про попередні висновки у справі, загальний максимально можливий обсяг первинної реалізації (продаж товару виробниками або імпортерами) солі для промислової переробки за період з 2015 року по березень 2017 року (включно) розраховано за даними Державної служби статистики України, з яких розрахунковим шляхом виключено обсяги виробництва сольового розчину

(бішофіту), солі осідної нехарчової і солі таблетованої для хімічної очистки води, які не підпадають під визначення ДСТУ 4246:2003 «Сіль для промислової переробки».

- (190) За результатами розрахунків визначено, що обсяг ринку Товару 1 за період 2015-березень 2017 року становив 1129,45 тис. тонн, а загальний обсяг ринку Товару 2 становив 875,17 тис. тонн.
- (191) За результатами розрахунку частки ДП «Артемсіль» на ринках Товару 1 та Товару 2 було встановлено їхній розмір, що відповідає 83,51 відсотка (на ринку Товару 1) та 79,1 відсотка (на ринку Товару 2). При цьому частки ТОВ «Руссоль-Україна» і ДП «Солеварний дрогобицький завод», які можна вважати потенційними конкурентами ДП «Артемсіль» на ринку Товару 2, визначено на рівні 16,35 та 0,03 відсотка відповідно.
- (192) Зважаючи на те, що сукупні частки ДП «Артемсіль» та його потенційних конкурентів на ринках Товару 1 та Товару 2 становлять 89,56 відсотка (на ринку Товару 1) та 100 відсотків (на ринку Товару 2) відповідно, сукупна частка всіх інших продавців, зокрема ПП «Славнефтехим», які здійснюють первинну реалізацію Товару 1 (у тому числі тих, які зазначені в Запереченнях Відповідача), не може перевищувати 10,44 відсотка на ринку Товару 1. З огляду на зазначене, такі обсяги не можуть вважатися значущими обсягами продажу товарів та не можуть суттєво впливати на ринкову поведінку, тому Комітетом не бере їх до уваги.
- (193) Щодо некоректності визнання факту, що ДП «Артемсіль» займало монопольне (домінуюче) становище у минулому з огляду на те, що за цей час повністю неодноразово змінювалося керівництво ДП «Артемсіль», слід зазначити, що ця обставина має внутрішньо-господарський характер у діяльності ДП «Артемсіль», тому не може враховуватися при визначенні монопольного становища цього суб'єкта господарювання.

5.3. Щодо порушення вимог Положення

- (194) У Запереченнях Відповідач також вказує: «Не можемо погодитися з висновками, зазначеними у п. 105 аркуш 17 Подання щодо порушення вимог п.1.2. Положення п.1.1., 2.1 Дилерських контрактів (невиконання зобов'язань по обсягах придбання у ДП «Артемсіль» солі)...»⁴⁶.
- (195) У п. 105 аркуша 17 подання з попередніми висновками у справі міститься посилання на Акт ревізії фінансово-господарської діяльності ДП «Артемсіль» за період з 01.06.2015 по 31.12.2016 № 05.07.-19/001, складений 31.03.2017 Головним державним аудитором відділу контролю в аграрній галузі, екології та природокористування управління Східного офісу Держаудитслужби в Донецькій області.
- (196) Крім того, Відповідач наполягає, що оскільки висновки, на які міститься посилання в акті, зараз оскаржуються в судовому порядку, це є підставою для зупинення розгляду справи.
- (197) Комітет не погоджується з твердженнями Відповідача з огляду на наступне.
- (198) Відповідно до частини другої статті 38 Закону та пункту 28 розділу VII Правил розгляд справи може бути зупинено з власної ініціативи відповідного органу Комітету чи за заявою особи, яка бере участь у справі, до завершення розгляду органом Комітету, судом, господарським судом пов'язаною з цією справою іншої справи або до вирішення державним органом пов'язаного з нею іншого питання. Отже, за наявності

⁴⁶ Лист ДП «Артемсіль» з запереченнями щодо висновків у поданні з попередніми висновками у справі № 126-26.13/146-16 від 03.08.2018 № 09-01/08-117, зареєстрований у Комітеті 06.08.2018 за № 8-01/9243.

підстав для зупинення, передбачених законодавством, відповідний орган Комітету має право, але не зобов'язаний зупинити розгляд справи.

- (199) Згідно з копіями поданих Відповідачем документів, ухвалою Донецького окружного адміністративного суду від 12 червня 2017 року відкрито провадження в адміністративній справі № 805/2219/17-а за позовом ДП «Артемсіль» до Управління східного офісу Держаудитслужби в Донецькій області Державної аудиторської служби України про визнання протиправним та скасування вимоги щодо встановлених порушень № 04-05-07-15-05/2566 від 12 травня 2017 року «в частині стягнення збитків на суму 864 000,53 грн. та в частині положень про необхідність надати принципову оцінку посадовим особам».
- (200) Ухвалою Донецького окружного адміністративного суду від 31 липня 2017 року в адміністративній справі № 805/2219/17-а, зокрема, призначено судово-економічну експертизу та поставлено перед експертом таке питання: чи підтверджується документально висновок в акті від 31.03.2017 № 05.07-19/001 Управління Східного офісу Держаудитслужби в Донецькій області про понесення ДП «Артемсіль» збитків на загальну суму 864,53 тис. грн внаслідок продажу солі на підставі таких договорів: Дилерський контракт № 18 від 23.12.2014, укладений між ДП «Артемсіль» і ТОВ «АТМ Бакалія», Дилерський контракт № 72 від 08.04.2015, укладений між ДП «Артемсіль» і ТОВ «ГД Біарріц», дилерський контракт № 17 від 23.12.2014, укладений між ДП «Артемсіль» і ТОВ «Пересвет Соль». Цією ж ухвалою зупинено провадження у справі.
- (201) З огляду на зазначене, предмет судової справи № 805/2219/17-а адміністративного провадження не є аналогічним предмету справи № 126-26.13/146-16 про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, яку розглядає Комітет.
- (202) Часткова оцінка документального підтвердження висновку, викладеного в акті від 31.03.2017 № 05.07-19/001 Управління Східного офісу Держаудитслужби в Донецькій області, на яке Комітет посилається у справі як на підтвердження доказової бази, не може вважатися таким питанням, яке може вплинути на результати розгляду цієї справи Комітету.
- (203) На 13.11.2018, згідно з даними Єдиного державного реєстру судових рішень, рішення в адміністративній справі № 805/2219/17-а не прийнято.
- (204) З огляду на зазначене, підстави для зупинення розгляду справи відсутні.

5.4. Щодо інших заперечень Відповідача

- (205) ДП «Артемсіль» зазначає, що визнання порушення законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді створення перешкод доступу на ринок покупців є необґрунтованим. При цьому ДП «Артемсіль» зазначає, що зловживання монопольним становищем визнається часткова або повна відмова від придбання або реалізації товару за відсутності альтернативних джерел реалізації товару, тоді як у період 2015-2016 років «мали місце альтернативні джерела реалізації товару».
- (206) Проте дії ДП «Артемсіль» кваліфіковано Комітетом як зловживання монопольним становищем не за пунктом 5 частини другої статті 13 Закону (часткова або повна відмова від придбання або реалізації товару за відсутності альтернативних джерел реалізації чи придбання), а за пунктами 2 та 7 частини другої цієї статті (застосування різних цін до рівнозначних угод із суб'єктами господарювання (покупцями) без об'єктивно виправданих на те причин; створення перешкод доступу на ринок покупців, інших суб'єктів господарювання), а отже, посилення на наявність

альтернативних джерел реалізації товару не спростовують висновків Комітету щодо наявності в діях ДП «Артемсіль» складу порушення.

- (207) Щодо наданої ДП «Артемсіль» інформації стосовно того, що КПВІ «Пам'ять» і ТОВ «ГД Біарріц» є пов'язаними особами, слід зазначити таке. Спростування або підтвердження вказаної інформації не впливає на результат розгляду справи, оскільки Закон України «Про захист економічної конкуренції» не позбавляє суб'єктів господарювання (які пов'язані відносинами контролю з іншими особами) права подавати заяви про порушення законодавства про захист економічної конкуренції. Єдиною умовою для подачі такої заяви є підтвердження заявником факту, що дії чи бездіяльність відповідача, визначені зазначеними законами як порушення законодавства про захист економічної конкуренції, можуть безпосередньо і негативно вплинути на їхні права.

6. ОСТАТОЧНИЙ ВИСНОВОК КОМІТЕТУ У СПРАВІ

- (208) Дії ДП «Артемсіль», які полягали у застосуванні протягом тривалого часу, а саме 2015 – 2016 років, різних цін для покупців за договорами купівлі-продажу і дилерам за дилерськими контрактами, при тому, що частина дилерів систематично не виконувала дилерських зобов'язань і фактично виконувала обсяг обов'язків, рівнозначний з покупцями за договорами купівлі-продажу, але тим не менше отримувала 5-відсоткову знижку, є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монополюючим (домінуючим) становищем на ринках первинної реалізації Товару 1 та Товару 2 шляхом застосування різних цін до рівнозначних угод із суб'єктами господарювання – покупцями солі без об'єктивно виправданих на те причин, що передбачено пунктом 2 частини другої статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (209) Дії (бездіяльність) ДП «Артемсіль» щодо безпідставного неукладення договорів купівлі-продажу солі з потенційними покупцями при відсутності будь-яких затверджених об'єктивних критеріїв, за якими такі договори укладаються, та дилерських контрактів з потенційними дилерами є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції у вигляді зловживання монополюючим (домінуючим) становищем на ринках первинної реалізації Товару 1 та Товару 2 шляхом створення перешкод доступу на ринки первинної реалізації Товару 1 і Товару 2 покупцям, що передбачено пунктом 7 частини другої статті 13 та пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції».
- (210) Відповідно до частини третьої статті 13 цього Закону зловживання монополюючим (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно із законом.

7. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

- (211) Зловживання монополюючим (домінуючим) становищем є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції (пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).
- (212) Відповідно до абзацу другого частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, визначене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.

- (213) За даними форми 2 «Звіт про фінансові результати» фінансової звітності ДП «Артемсіль» за 2017 рік чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) ДП «Артемсіль» у 2017 році становив 1 328 808,00 тис. грн.
- (214) Під час визначення розміру штрафу було враховано такі обставини:
- порушення припинені під час розслідування справи;
 - до прийняття рішення у справі ДП «Артемсіль» припинило дилерські контракти з тими дилерами, які не відповідають вимогам Положення на території України державного підприємства «Артемсіль» і не виконують належним чином дилерські зобов'язання. З КПВІ «Пам'ять» та іншими покупцями, що зверталися з відповідними запитами, укладено договори купівлі-продажу;
 - ДП «Артемсіль» сприяло проведенню розслідування у справі.

Враховуючи викладене, керуючись статтею 7 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 46, 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктом 32 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (із змінами), Антимонопольний комітет України

ПОСТАНОВИВ:

1. Визнати, що із січня 2015 року по березень 2017 року (включно) Державне підприємство «Артемсіль» (м. Соледар, Донецька обл., ідентифікаційний код 00379790) займало монопольне (домінуюче) становище на ринках первинної реалізації солі для промислової переробки та солі кухонної, відповідно до частини другої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції».

2. Визнати дії Державного підприємства «Артемсіль», які полягали в застосуванні протягом 2015 – 2016 років різних цін за договорами купівлі-продажу і за дилерськими контрактами, які фактично були рівнозначними, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, пунктом 2 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринках первинної реалізації солі для промислової переробки та солі кухонної шляхом застосування різних цін до рівнозначних угод із суб'єктами господарювання без об'єктивно виправданих на те причин.

3. За порушення, зазначене в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, накласти на Державне підприємство «Артемсіль» штраф у розмірі 10 461 028 (десять мільйонів чотириста шістьдесят одна тисяча двадцять вісім) гривень.

4. Визнати дії Державного підприємства «Артемсіль», які полягали у безпідставному неукладенні договорів купівлі-продажу солі з потенційними замовниками при відсутності будь-яких затверджених об'єктивних критеріїв, за якими такі договори укладаються, та дилерських контрактів із потенційними дилерами, порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченим пунктом 2 статті 50, пунктом 7 частини другої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринках первинної реалізації солі для промислової переробки та солі кухонної шляхом створення для покупців перешкод доступу на ринок.

5. За порушення, зазначене в пункті 4 резолютивної частини цього рішення, накласти на Державне підприємство «Артемсіль» штраф у розмірі 2 912 024 (два мільйони дев'ятсот дванадцять тисяч двадцять чотири) гривні.

6. Повідомити Антимонопольний комітет України про виконання рішення з наданням підтверджувальних документів.

Штраф підлягає сплаті у двомісячний строк з дня одержання рішення.

Відповідно до статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» протягом п'яти днів з дня сплати штрафу суб'єкт господарювання зобов'язаний надіслати до Антимонопольного комітету України документи, що підтверджують сплату штрафу.

Рішення може бути оскаржене до господарського суду міста Києва у двомісячний строк з дня його одержання.

Голова Комітету

Ю. ТЕРЕНТЬЄВ